

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanske letne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Alekšandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 130

Ljubljana, sredo, dne 10. junija 1931

Leto II.

Profesor dr. Viktor Bruns

Profesor dr. Bruns bo zastopal Nemčijo pred razsodiščem v Haagu.

Nj. Vel. kralj na obisku pri ministru Mirku Neudorferju

Zagreb, 9. junija. AA. Nj. Vel. kralj se je odpeljal danes ob 12:30 v spremstvu ministra dvora Bogoljuba Jeftića, adjutanta generala Pavlovića in dežurnega adjutanta generala Pavlovića z avtomobilom v Zlatar, kjer je bil kot gost na kosilu pri ministru brez listnice Mirku Neudorferju. Ob 4:30 se je Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom vrnil v dvor.

Pomagalo je!

Zagreb, 9. junija. AA. O priliki obiska Kordunčanov je blagovoli Nj. Vel. kralj poslušati potrebe kmetov vasi Slavsko polje, kjer je treba zidati novo šolo in vasi Gornja Vojšnica, kjer deca hodi zdej 7 km daleč v šolo, nekateri v Vojnić, drugi pa v druge vasi. Nj. Vel. kralj je ob tej priliki odredil, da se upravičeni prošnji kmetov ugodi. Takoj po povratku v Zagreb je odredil ban dr. Perović, da se v spomin obiska Nj. Vel. kralja zgradi iz banovinskih sredstev šola v Gornji Vojšnici in da se da podpora 300.000 Din za zidavo šole v Slavskem polju. Istočasno je ban odredil, da se takoj začne z gradnjo šole.

Nova trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo

Dunaj, 9. junija. AA. Korbiro poroča, da so se včeraj začela ponovna pogajanja za trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo.

Dunaj, 9. junija. d. Včeraj popoldne so se v uradu zveznega kancelarja zopet začela pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe med Avstrijo in Jugoslavijo. Jugoslovanski trgovinski delegaciji načeljuje načelnik ministrstva dr. Todorović.

Pritožbe zaradi demonstracij »Stahlhelma« v Vratislavi

Berlin, 9. junija. d. Poljski poslanik Wysocki je danes v berlinskem zunanjem uradu vložil protest zaradi znanih protipoljskih demonstracij »Stahlhelma« v Vratislavi. Hkrati je v Parizu zunanji minister Briand sprejel poljskega poslanika, ki se je istotako pritoževal zaradi zadnjih stahlhelmovskih demonstracij v Vratislavi.

Volilni teror na Ogrskem

Budimpešta, 9. junija. n. Na Madžarskem se je že pričel volilni teror. Orožniki so včeraj aretirali in vkovanega odpeljali na orožniško poveljništvo v Segedinu dr. Feketeja, odvetnika in samostojnega političnega kandidata. Dr. Fekete je bil na agitaciji in spremljal ga je 100 voz s 500 osebami. Nekje v okolici Segedina je s svojim nastopom onemogočil zborovanje prosvetnega ministra Klebelsberga. Sprito tega je okrajni glavar odredil orožnikom, naj ga aretirajo. Njegovi prijatelji so brzojavno protestirali pri zunanjem ministru in predsedniku vlade. Opozicijski tisk pa je odločno zahteval, da se ljudje, ki so dali Feketeja aretirati, kaznujejo.

Poljski časnikarji v Jugoslaviji

Skopje, 9. junija. o. Poljski novinarji so prišli davi ob 9. uri v Kumanovo. Na postaji jih je sprejela množica Kumanovčanov z županom na čelu. S postaje so se odpeljali na Kumanovska bojišča, od tam pa v vsa Staro na Goričane, kjer so si ogledali znamenito cerkev sv. Jurija. Arhitektura in freske cerkve so zelo zadivile goste. Nato so bili v šoli.

Iz Kumanova so dopotovali v Skopje. Tu so jih sprejeli skopski književniki in novinarji ter člani poljsko-jugoslovanske lige. Književniki v Skoplju so privedli svojim poljskim kolegom kosilo v Bristovu. Popoldne so si ogledali znamenitosti mesta. Ob 19. uri jih je sprejel ban Lazić, zvečer ob 21. pa jim je mestna občina priredila banket.

Novo razmerje med Anglijo in Nemčijo

Konec konference v Chequersu - Angleži so sprejeli vabilo Nemcev za obisk v Berlinu
Za revizijo reparacij čas še ni zrel - Nemčija bo ustavila svoja plačila na jesen?

London, 9. junija. d. »Daily Mail« piše: Dr. Brüning in dr. Curtius nista z Anglijo sklenila nobenega dogovora. Pokazalo pa se je razločno, da nastaja nov resen gospodarski problem. V angleških krogih smatrajo sedaj že ne samo za možno, temveč celo za verjetno, da bo Nemčija to jesen začasno ustavila reparacijska plačila. Vsi evropski narodi so si na jasnem o težkih posledicah, ki bi iz tega nastale. Samo Anglija bi v tem slučaju izgubila 30 milijonov funtov šterlingov na leto.

Berlin, 9. junija. AA. Listi komentirajo povabilo Brüninga in Curtiusa angleškemu državniku, naj pridejo v Berlin, da se tam nadaljujejo razgovori, ki so se začeli v Chequersu. Ti razgovori naj bi se tako nadaljevali tudi v drugih sosednjih prestolnicah.

London, 9. junija. AA. Davi sta nemški kancelar Brüning in zunanji minister Curtius zaključila svoj kratki poset v Angliji. Gosta sta odpotovala z jutranjim vlakom v Southampton, kjer se ukrcata na parnik »Evropa«. Zaradi megle se je odhod parnika zakasnil. Obe stranki izjavljata, da je bil sestanek v Chequersu prav koristen in da se bodo državniiki najbrže v kratkem ponovno sestali.

V soboto sta Brüning in Curtius povabila ministrskega predsednika Macdonalda in zunanjega ministra Hendersona, naj posetita Berlin.

Ministra sta povabilo sprejela. Dan posela še ni določen.

Zunanji minister Henderson je včeraj sprejel v zunanjem ministrstvu francoskega

poslanika de Fleuriauja in italijanskega poslanika Bordonara ter jima poročal o razgovorih z nemškimi državniki v Chequersu.

London, 9. junija. d. Nemški državni kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius sta danes ob 12:40 na krovu torpednega rušilca »Winchester« zapustila Southampton in se odpeljala do pomola Cowes na parnik »Europa«. Predno sta odšla, sta dobila zagotovilo, da sta Macdonald in Henderson sprejela povabilo za poset v Berlinu.

London, 9. junija. d. Diplomatični dopisnik »Daily Telegrapha« trdi v posebnem članku, da lahko pove, kateri so glavni rezultati razgovorov v Chequersu. To so: čas še ni zrel za to, da bi se sklicala nova mednarodna konferenca ali da bi se novemu izvedniškemu odboru poverila naloga, da prouči vprašanje reparacij in vojnih dolgov. Zato sedaj še ne more priti na vrsto popolna revizija Youngovega načrta. Na drugi strani pa Anglija priznava težavni položaj Nemčije in je pripravljena dovoliti delni moratorij za plačila po Youngovem načrtu, kolikor je vezana na pogoje. Nemčija želi triletni moratorij. Med tem časom bi se v smislu nemških želja odpustila najmanj ena milijarda mark na nemških letnih plačilih. Velika Britanija, ki je sama v zelo težavnem položaju in je samo z majhnim delom udeležena na nezaštitenih plačilih po Youngovem načrtu, bi se le tedaj mogla odpovedati svojemu deležu, če pristane Amerika na primerno znižanje angleškega dolga. V tem

smislu naj bi se na neoficielen način vodila pogajanja s Stimsonom in Mellonom, ko prideta v Evropo.

Berlin, 9. junija. AA. Večina nemških listov smatra, da so ostala londonska pogajanja med nemškimi in angleškimi državniki brez uspeha. Upi Nemčije so propadli. Mednarodno sodelovanje proti gospodarski depresiji je malone izključeno.

Berlin, 9. junija. AA. Kancelar Brüning in zunanji minister Curtius se vrne iz Anglije najbrže v sredo zvečer. Takoj po prihodu bosta poročala kabinetu o izidu angleško-nemških razgovorov. V petek bo Brüning posetil predsednika Hindenburga, ki preživlja poletne počitnice na posestvu Neudeck. Poročal bo o razgovorih v Chequersu. Poučeni krogi energično demantirajo vest, da bo nemška vlada v prihodnjih dneh zahtevala odgovitve reparacijskih plačil. Nemška vlada je trdno odločena, da se ne bo pustila zavesti k prenaplenu akciji zaradi neresničnih poročil, ki zelo škodujejo nemški stvari.

Southampton, 9. junija. AA. Danes ob eni popoldne sta se kancelar Brüning in zunanji minister Curtius ukrcala na parnik »Evropa«. Odhod se je zaradi megle zakasnil za nekaj ur. Pred odhodom je kancelar Brüning poslal ministrskemu predsedniku Macdonaldu brzojavko, kjer se je zahvalil za gostoljubnost in prisrčen sprejem s strani angleške vlade in angleškega naroda. Zunanji minister dr. Curtius se je zunanjemu ministru Hendersonu tudi brzojavno zahvalil za gostoljubje. Na krovu nemškega parnika je nemška državnik pozdravil ameriški poslanik v Berlinu Sackett, ki se vrača iz Združenih držav. Poslanik je že večkrat govoril o ameriškim predsednikom Hooverjem o gospodarskem položaju Nemčije. Ministra prispeta v Bremerhaven v sredo zjutraj.

Dr. Korošec v Bukarešti

Bukarešta, 9. junija. n. Včeraj je prispel v Bukarešto bivši ministrski predsednik in vseučiliški prof. dr. Anton Korošec.

Dijaki iz Bratislave v Jugoslaviji

Beograd, 9. junija. d. Skupina češkoslovaških dijakov z vseučilišča Komenskega v Bratislavi priredi izlet po naši državi. Na izletu hočejo spoznati našo državo in naš narod in ustvariti čim tesnejše stike z našo akademsko mladino. Izletniki bodo prepotovali vso našo državo in se bodo na povratku ustavili tudi v Ljubljani. Dijaki pridejo v Beograd okrog 12. t. m. in ostanejo tam dva dni, po tem pa bodo odšli dalje.

Mednarodna agrarna konferenca v Pragi

Praga, 9. junija. AA. ČTK poroča, da je četrti mednarodni agrarni kongres končan. Na kongresu so sprejeli 20 resolucij. Ena izmed njih priporoča, naj se nadaljujejo pogajanja za ustanovitev splošne organizacije za prodajo žita na mednarodnih trgih in da naj se sklenejo posebne pogodbe med državami, ki žito uvažajo, in državami, ki ga izvažajo, in sicer na podlagi posebnih olajšav, ki predvidevajo tudi preference. Sprejete resolucije priporočajo dalje, da se protekcionistični davki v državah, ki uvažajo agrarne pridelke, znižajo in prilagode državam, ki izvažajo agrarne pridelke, tako da bi se s to organizacijo mogle doseči rentabilne cene.

Prihodni kongres bo leta 1933. v Budimpešti.

Okrepitev italijansko-madžarske zveze

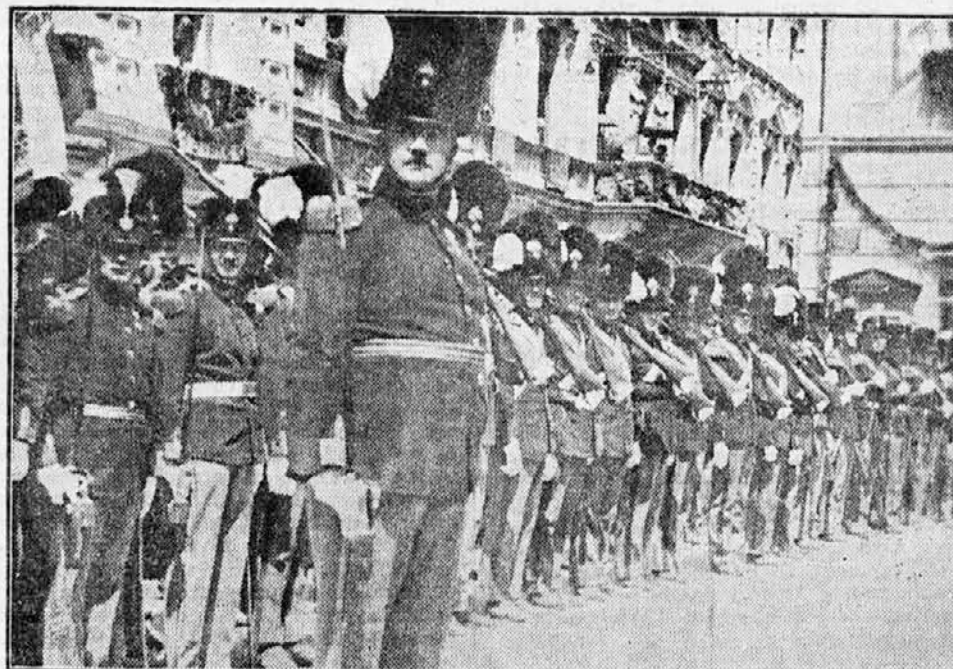
Budimpešta, 9. junija. AA. Državni upravitelj Horthy je podelil šesti honvedski polk »Ludvik Veliki« italijanskemu kralju. V armadnem povelju utemeljujejo državni upravitelji to podelitev s prijateljstvom in simpatijami, ki jih izkazujejo italijanski kralj in narod Madžarski.

Nova »petletnica« v Rusiji

Moskva, 9. junija. AA. Predsednik ljudskih komisarjev Stalin je izjavil na neki skupščini, da sta vlada in stranka prepričani o uspehu prvega petletnega načrta. Drugi petletni načrt bo za socializem velikega pomena, sovjetskega delavstvu pa bo prinesel olajšave. Pomankanje, ki ga je trpelo rusko delavstvo za časa prvega petletnega načrta, bo prenehalo. Vlada namerava ukiniti sistem živilskih izkaznic in bo odpravila vse omejitve.

Najmlajši čakajo v Karlovcu, da z navdušenjem pozdravijo svojega kralja

Meščanska garda v Varaždinu čaka na kraljev prihod

Pred tujsko sezono

Razvit tujski promet pomeni dotok denarja v deželo. Zato iz tega čisto materijalnega vzroka je treba zato čim bolj podpirati tujski promet, ker se s tem tudi dviga blagostanje vse dežele. Pa tudi iz moralnih ozirov je treba skrbeti za tujski promet. Če se počuti tujec med nami dobro, potem dobi simpatije za našo deželo in za naš narod in na ta način si lahko vzgojimo veliko zanesljivih in dobrih prijateljev.

Priznati treba, da se tako oblasti kot tudi naši ljudje zavedajo važnosti tujkega prometa in povsodi vidimo, kako se vse trudi, da se godi tujemu gostu čim bolje, da se počuti pri nas tako prijetno, kot doma. Samo hvale vredna je ta skrb za tujca in želeli je, da ta skrb nikdar ne preneha, temveč se še poveča in da postanemo polagoma v resnici prava dežela za tujski promet.

Kakor pa imamo mi dolžnosti do tujca, tako jih ima tudi tujec do dežele, v kateri živi. Kakor hočemo mi spoštovati nacionalno prepričanje tujca, tako pa smemo in moramo zahtevati tudi od gosta, da spoštuje naše. Treba reči, da ogromna večina naših gostov to dolžnost tudi lepo izpolnjuje in le redki so nacionalni prenapetosti in suroveži, ki pozabljajo na svoje dolžnosti kot gosti. Te ljudi je pač treba na njih dolžnosti opozoriti in če ne gre drugače tudi z vso odločnostjo.

Kar pa je najbolj žalostno, je to, da nekateri naši ljudje ne vedo, da uslužljivost do tujca ne sme iti nikdar tako daleč, da postane že hlapčevstvo. Ti ljudje ne poznajo one meje, ki je vedno postavljena ustrežljivosti in ki ne dovoljuje, da bi se spozabila do te stopnje, da bi že trpela narodna čast. Ljudje ne vedo, da spoštuje tujca samo tisti, ki zna vedno varovati svoje človeško in nacionalno dostojanstvo. Ni v čast tujcu, če občuje s hlapčevskimi ljudmi in tujec s kulturo se bo zahvalil za občevanje s človekom, ki se mu tako približuje, da pri tem že izgublja svojo čast. Nasprotno pa bo vsak tujec z veseljem občeval z našim človekom, če vidi, da je ta cel mož, da je človek, ki pazi na svojo čast in ki ima tudi nacionalno samozavest moža.

Zalibog moramo ponovno poudariti, da se nekateri naši ljudje vsega tega ne zavedajo in celo nekateri naši ljudje, ki so na vodilnih mestih. Kakor hitro pridejo skupaj s tujcem, je njih znanje materinega jezika komaj izbrisano. Kar hile, da govore s tujcem le v njegovem jeziku, kakor da za nje ni večje sreče, ko da govore v nemškem jeziku. Naši ljudje tako vedno znova dajejo nemškemu turistu snov in priliko, da govore naokoli, kako sega nemško jezikovno ozemlje tja doli do morja. Samo krivda teh naših nezavednih ljudi je, da je priplaval iz vojnega potopa zopet na dan fraza, da je vsa Slovenija prav za prav del nemškega kulturnega ozemlja. Daneš, ko je ta fraza komaj priplaval na dan, je še smešna, v roki nemške propagande pa utegne postati v kratkem tudi nevarno orožje, če ne bo konec one neverjetne nacionalne mlačnosti, ki jo pokazujejo nekateri naši ljudje v občevanju s tujci.

Druga velika napaka nekaterih naših ljudi v občevanju s tujci je njih pripravljenost, da silno radi slabo govore o naših razmerah. Če le mogoče skušajo razveseliti tujca z gnilim dovtipom o naši deželi in če potem prične tudi tujec govoriti z vrha o naših razmerah, mu z največjo slastjo sekundirajo. Tako govore in delajo ti ljudje, kakor da bi bili silno nesrečni sedanje svobode in kakor da bi si želeli nazaj prejšnje čase, ko so mogli tujci po mili volji vihteti nad njimi svoj bič.

To klečeplazenje pred tujcem postaja že prava narodna sramota, ki jo je treba čim prej in brez sentimentalnosti docela odpraviti. Če ne gre z lepimi besedami, potem je treba seči tudi po močnejših sredstvih. Toda tega klečeplazenja mora biti na vsak način konec.

Vsakdo, ki ima posla s tujskim prometom, se mora zavedati svojih nacionalnih dolžnosti. Vedeti mora, da bo po njem sodil tujec ves narod. Ugled našega naroda je dejansko v rokah onih, ki imajo opravka s tujskim prometom. Iz tega po nujno izhaja dolžnost, da smejo biti v letoviščih in zdraviliščih samo nacionalno zavedni ljudje in da nimajo pravice do koncesije gostilničar, ki ne pozna svojih narodnih dolžnosti. Z vso odločnostjo treba gledati na to, da bo to načelo uveljavljeno povsodi, ker nedopustno je, da bi vsled nekaterih mlačnežev in nezavednežev trpel ves narod.

Izvršitev agrarne reforme

Beograd, 9. junija. AA. Ker je podpisani sporazum z dne 28. aprila 1930 in trianonska mirovna pogodba stopila v veljavo, sta se na podlagi odredb sporazuma konstituirali upravna komisija fonda A in upravna komisija fonda B. Volitev komisij se je vršila 5. t. m. v Bruslju. V upravni odbor komisije fonda A pridejo na podlagi sporazuma predstavniki Velike Britanije, Francije, Italije in Madžarske, v upravni odbor fonda B pa predstavniki Velike Britanije, Francije, Italije, Romunije, Češkoslovaške in Jugoslavije. Predstavniki Velike Britanije, Francije in Italije v odboru fonda A so iste osebe kakor predstavniki v odboru v fond B. Za komisiji za fond A in B je bilo ustanovljeno

generalno tajništvo. Komisiji za fond A in B bosta zasedali ponovno 15. junija. Razpravljali bosta o nadaljnjih sklepih za omogočenje pravičnega funkcioniranja sodišč med Madžarsko in Malo Antanto ustanovljenih po odredbah sporazuma. Na zasedanju bosta izvoljena dva sodnika v vsako mešano sodišče in bo določen postopek sodišč. Naš zastopnik je predsednik kasacijskega sodišča Dušan Subotić, njegov namestnik pomočnik ministra Lujo Bakotić, naš sodnik pa je univ. prof. Arangeljevič. Ta komisija in sodišča se bodo bavili z vprašanji odškodnine, ki jo naj dobijo madžarski državljani za zemljišča v Češkoslovaški, Romuniji in Jugoslaviji, ki so prišla pod agrarno reformo.

Vatikan zahteva zadoščenje

Razpust katoliških ženskih organizacij v Italiji — Nova nota Vatikana italijanski vladi — Vatikan zahteva odgovor v 14 dneh

Rim, 9. junija. I. Pogajanja med Vatikanom in italijansko vlado še niso prekinjena, čeprav so odnosi zelo napeti. Ministrski svet je na svoji današnji seji razpravljal o odnosih z Vatikanom. Ko bodo znani rezultati te seje, bo Vatikan poslal italijanski vladi svojo tretjo diplomatsko noto. To se bo zgodilo najbrže danes ali pa jutri. V njej bo Vatikan zahteval od italijanske vlade, da v 14 dneh povoljno reši vprašanje o razpustu katoliških mladinskih organizacij. Italijanska vlada še ni dala nikakega odgovora na obe noti Vatikana, ki ju je poslal Kvirinalu 29. maja in 3. junija. Vatikan se je v teh svojih notah skliceval na znani člen 43. konkordata, ki dopušča svobodno delovanje katoliške akcije. V noti bodo zahtevali tudi zadoščenje za žalitev papeža. Papež je imel dolgo konferenco s kardinalom državnim tajnikom Paccellijem in z nuncijem pri Kvirinalu. V Vatikanu računajo z možnostjo, da bodo odnosi s Kvirinalom prekinjeni.

Rim, 9. junija. I. Kakor poroča »Libera Stampa«, glavni urednik vatikanskega glasila »Osservatore Romano« grof della Torre neče zapustiti vatikanskega ozemlja, ker je izvedel, da čuvajo italijanski policijski organi vatikansko mejo, da bi ga aretirali, če bi stopil na italijanska tla. Grofu della Torre preti konfinacija.

Vatikansko mesto, 9. junija. AA. Vatikan bo poslal italijanski vladi tretjo noto in zahteval, naj odgovori na dve prvi, ki sta bili poslani v preteklem tednu. Vatikan zahteva, naj italijanska vlada v 14 dneh zadovoljivo reši vprašanje organizacij katoliške akcije, ki so bile razpuščene. Papež neče sprejeti italijanskega poslanika, dokler ne prejme popolnega zadoščenja.

Razpuščene ženske katoliške organizacije v Italiji

Rim, 8. junija. n. V poslednjih dveh dneh so policijske oblasti razpustile vse organizacije katoliških žena in deklet, ki so delovale v okviru katoliške akcije in obstojale v vseh mestih Italije. Imovina teh društev so zaplenili.

Preživele oblike državnega življenja

Važna izjava predsednika romunske vlade prof. Jorge

Bukarešta, 9. junija. AA. Romunska vlada je včeraj čestitala kralju Karolu II. za obletnico, kar je zasedel prestol. Predsednik vlade Jorge je v svojem govoru rekel med drugim:

»V akciji Vašega Veličanstva je izginilo spoštovanje do preživelih oblik in zastarelih klišejev, s katerimi se je dolgo vladalo v Romuniji. Vaše Veličanstvo je razumelo vso težo tega vprašanja in s svojo sposobnostjo pri spoznavanju ljudi in stvari, ki smo se ji imeli čast diviti, sle Veličanstvo zbrali okoli sebe za sodelovanje poštene ljudi in dosegli lepe uspehe. Sodobna kraljevina temelji v prvi vrsti na prosvetljenosti in vestnosti naroda. Ti momenti izključujejo vsako uzurpacijo oblasti in škodo

vladarja in vsako diktaturo ter se protivijo vsemu tistemu, kar sledi iz dozdnevno demokratskih predsodkov. Ljudje vidijo, da morejo moške, ki niso vezani ne na strankarske ne na osebne interese, doseči mnogo večje uspehe kakor oni, ki se večje na takozvane ustavne forme.

Kralj Karol II. je odgovoril: Našli smo take ljudi, s katerimi upamo doseči svoje ideale. Danes lahko ponovim prisego, ki sem jo lani dal, da bom uporabil vso svojo moč v korist naroda in da bom premagal vse zapreke, da uspešno končam začeto delo.

Kralj Karol II. je nato člane vlade povabil v dvor na kosilo.

Pravilnik za izvoz sadja

Beograd, 9. junija. AA. Na podlagi čl. 2. zaveda o nadzorstvu nad poljskimi pridejki pri izvozu iz novembra 1929 je minister za trgovino in industrijo sporazumno s kmetijskim ministrom izdal pravilnik o kontroli nad svežim sadjem, namenjenim za izvoz.

Uredba o nameščencih v kaznilnicah

Beograd, 9. junija. AA. Minister za pravosodje je na podlagi čl. 290 zakona o uradništvu z dne 31. marca 1931. predpisal uredbo o nameščencih kaznilnic in podobnih zavodov.

Pozor pri izmenjavi nemških mark!

Beograd, 9. junija. AA. Nemško poslaništvo obvešča Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da so v Nemčiji izgubili veljavno bankovci, ki se glase na nemške marke in so bili izdani pred inflacijo in med inflacijo. Zavod obvešča o tem vse prizadete, ker se oglašajo razna društva in se izkazuje, kakor da bi imela mandat, da zamenjujejo v imenu nemških oblasti te bankovce.

Podpora za vinarsko razstavo v Mariboru

Beograd, 9. junija. AA. Kmetijski minister je podelil iz državnega kmetijskega zaklada vinarskemu društvu za Dravsko banovino v Mariboru podporo za pokritje troškov pri razstavi vina, ki je bila meseca maja t. l.

Tuje vojne ladje v albanskih vodah

Tirana, 9. junija. AA. Predvčerajšnjim je prispele v Drač francoska eskadra treh križark pod poveljstvom kontreadmirala Genonesa. Kontreadmiral je obiskal v spremstvu svojega štaba lokalne oblasti. V imenu poveljstva narodne brambe mu je vrnil obisk major Azif Perles. Listi z velikim zadoščenjem pišejo o tem obisku, ki je že tretji v letošnjem letu v albanskih vodah. Albanske vode so namreč letos po vrsti obiskale angleška, italijanska in francoska eskadra.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 9. junija (d). Ob spreminjajoči se in poljemajoči oblačnosti bo zopet toplo; krajevne nevihte.

Obsodba »antifašistov-skih« kmetijskih lantov iz milanske okolice

Milansko porotno sodišče je po 4dnevem procesu, na katerem je bilo zaslišanih okrog 50 prič, obsodilo Silvija Ghellija, ki je še mladoleten, na 14 let 7 mesecev in 10 dni ječe in 2 leti posebnega policijskega nadzorstva, ker naj bi bil 21. julija 1930. leta ubil fašista Porcuja. Soobtožena Cezar Ghelli in Loize Cavallotti sta bila obsojena vsak na 4 leta ječe in 1 leto posebnega nadzorstva. Tretji soobtožene Meroni pa je bil oproščen.

Lani se je fašist Ambrozij Tognoli vračal s kolesom iz milanske okolice mimo Clarette v Milan. V Claretti je zadel v družbo mladih fantov, ki jih pa ni opozoril z zvonom. Fantje so protestirali in je prišlo do pretepa. Karabinerski narednik, ki je posegel vmes, je branil Tognolija, ki se je nato odpeljal v Milan, kjer je poročal o dogodku svojim tovarišem-fašistom. Čeprav so karabinerji vložili redno prijavo dogodka, so se fašisti s svojim voditeljem Porcujem odpravili na kazensko ekspedicijo v Claretto. A se jo izkupil. Mesto da bi oni kaznovali »krivce«, so sami fantom iz Clarette podlegli. V pretepu je nekdo udaril Porcuja s topim predmetom po glavi in fašist je kmalu potem umrl. Sledila je nova preiskava in osumili so Silvija in Cezarja Ghellija, Cavallottija in Meronija. Te so 26. julija l. l. tudi aretirali in po dolgotrajnem zaslišanju so osumljenci morali priznati, da so Porcuja ubili zaradi svojega sovraštva proti fašistovskemu režimu.

Dan ruske kulture in ruskega invalida

Ljubljana, 9. junija. Kakor običajno vsako leto, je tukajšnja ruska kolonija pod okriljem Ruske matice in Zveze ruskih invalidov tudi sinoči priredila slavje ruski kulturi in se s tem v zvezi spominjala ruskih vojakov, ki so za svobodo slovenskih narodov dali svoje življenje. Večera v Beli unionski dvorani so se med drugim številnim občinstvom udeležili tudi predstavniki oficijelnih in kulturnih korporacij ter mnogi kulturni in umetniški delavci. Na sporedu sta bili predavanja univ. prof. dr. E. Spektor-skega in pr. prof. dr. N. Preobraženskoga, umetniški del večera pa so z recitacijami in petjem izpolnili ga. Maverjeva, ga. Medvedova in Lipovšek ter Nablocka.

Prireditve je prav lepo uspela.

Sokolstvo

Sokol šiška dobi svoj dom

Drugo najstarejše sokolsko društvo v Ljubljani si bo letošnje leto postavilo svojo lastno streho.

Društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški, ki je pred 5 leti kupilo Sokolu svet za zgradbo in telovadišče, bo postavilo Sokolu Sokolski dom, ki bo ponos šiške. Dom bo povsem moderna zgradba, ki bo opremljena tako s telovadnimi kakor higijeničnimi napravami prvovrstno.

V nedeljo dne 14. junija t. l. bo v Šiški velik sokolski praznik. Sokolsko društvo položi ta dan temeljni kamen bodočemu sokolskemu domu. Prireditve je celodnevna. Spored: od 7. do 9. skušnje vseh telovadnih oddelkov, ob pol 10. zbirališče sokolskega članstva na telovadišču za slavnostni spredov po Šiški, ki se vrši točno ob 10. Ob trideset na 11 se zberejo deputacije in zastopniki društev in korporacij na telovadišču, ob 11 slovesen akt polaganja temeljnega kamna. Popoldne je na telovadišču od 16. do 17. ure promenadni koncert železničarske godbe »Sloga«, točno ob 17. uri javni telovadni nastop vseh oddelkov. Po končani telovadbi velika ljudska veselica.

Vse sokolsko članstvo vabimo, da se te prireditve udeleži v slavnostnih krojih, ostali v civilni obleki z znakom. Narodno ženstvo pa prosimo, da se prireditve udeleži v naših lepih narodnih nošah, in pričakujemo, da se bo našemu vabilu odzvalo v častnem številu. Vse gg. hišne posestnike v Šiški pa vabimo, da ta dan okrase svoje hiše z državnimi zastavami in tako pokažejo, da cenijo delo Sokolstva za kralja in državo.

Šiška je bila vedno v narodnem taboru, zato pokažimo tudi v nedeljo, dne 14. junija t. l. da smo in hočemo ostati narodno zavedni Jugoslovani in Slovani. Ta dan naj bo velika in dostojna manifestacija za Sokolstvo. Zdravo!

Izzrebane številke sokolske loterije v Koprivnici

1175, 264, 2985, 570, 2827, 2715, 2785, 2333, 1481, 718, 247, 2691, 2110, 1674, 2900, 1445, 1658, 2158, 2200, 139, 1700, 177, 725, 797, 211, 2433, 495, 2177, 2468, 2456, 2493, 64, 784, 41, 37, 77, 222, 2774, 849, 1654, 151, 2340, 2050, 500, 1994, 381, 1830, 1022, 233, 273, 2580, 2467, 2758, 995, 2964, 427, 2479, 1579, 584, 2747, 932, 244, 2134, 518, 858, 2166, 1537, 2288, 70, 227, 897, 2753, 2036, 2500, 331, 2826, 1116, 2035, 84, 1856, 2173, 2146, 528, 2016, 1813, 345, 2268, 1099, 897, 2100, 2254, 1774, 1559, 430, 2173, 119, 1084, 817, 2765, 363, 431, 13, 1279, 289, 2094, 1, 2040, 1118, 2218, 1250, 2749, 2125, 1190, 238, 27, 268, 1210, 1924, 136, 2928, 1279, 277, 1737, 2020, 21, 2021, 239, 2725, 2982, 414, 2068, 1616, 172, 1610, 1662, 954, 1042, 1046, 453, 1176, 2653, 1552, 352, 279, 1945, 954, 2411, 1576, 473, 457, 2658, 1566, 2766, 2745, 42, 71, 24, 1096, 2416, 189, 458, 39, 1540, 488, 21, 2235, 1452, 2064, 2219, 819, 865, 864, 1652, 2498, 2112, 2077, 2789, 347, 2424, 2838, 524, 212, 1584, 36, 942, 40, 96, 1672, 2063, 1165, 1555, 55, 45, 972, 643, 2251, 2040, 411, 2787, 2973, 61, 1299, 2475, 60, 1255, 81, 2283, Izzrebane številke nedvigljivih dobikov Sokolske loterije na Koprivniku. Dobitki se morajo dvigniti v 90 dneh, sicer zapadejo društvu.

Neverjetno izzivanje avstrijskih letoviščarjev

Prijatelj lista nam piše:

Dne 4. junija sem bil s svojo ženo in tasto na Jezerskem v gostini »Štular«. Kmalu za nami se je pripeljala v avtomobilu večja družba Avstrijcev. Govorili so zelo glasno nemško. Neka dama od družbe je nakrat pričela »fiksirati« mojo ženo, ki je bila oblečena kot »dečva«. Ko me je moja žena na to opozorila, sem se jaz ozrl na dotično damo, nakar je ta prav glasno rekla svojim prijateljicam o moji ženi: Die windische Dame. Kmalu na to je začela družba glasno kričati: Heil, heil! in videlo se je, da nas hoče avstrijska družba na vsak način nacionalno izzivati. Jaz sem nato opozoril družbo, naj ne žali našega naroda z zaničljivimi izrazi in naj ne izziva z nemškimi bojnimi klici, ker so sedaj v Jugoslaviji, ne pa v Avstriji. To moje opozorilo pa je nemške izletnice razkaničilo in začeli so me obkladati z raznimi žalivkami in psovskami. Premagoval sem se do skrajne meje. Ko pa nisem mogel več prenesti teh žalivk, sem skočil od mize in zagrozil, da pripeljem zaušnico tistemu, ki bi me žalil samo še z eno besedo. Nato so vsi štirje moški skočili proti meni, jaz pa sem v svojo obrambo

zagrabil za palico. Do pretepa pa še ni prišlo, ker je med nas skočila moja žena in tast, ter tudi gostilničar, ki pa je zavzel meni nasprotno stališče. To je nemške izzivalec še bolj ojunalo in začeli so groziti ter govoriti, da bo še prišel čas, ko bomo mi Jugoslavlani na lastni zemlji zopet tepeni od Nemcev. Ker je pri enem od letoviščarjev opazil moj tast browning in ker se je moja žena bala, da me ti slantizirani izletniki še ubijejo, je pričela prositi, da odnehajo. Žena je nato odšla. Komaj pa je zaprla za seboj vrata so me pričeli zopet zmerjati in zasmehovati. Žena se je vsled dogodka tako razburila, da se je onesvestila.

O vsem dogodku sem obvestil bližnje orožniško postajo in navedel tudi nekatera imena. Pričakujem (in tudi mi pričakujemo, opomba uredništva), da bo imela ovažba popola uspeh in da se ne bo več dogajalo, da bi tuji izletniki zasramovali naše ljudi na lastnih tleh. Proti tujcu je treba biti ustrezljiv in pozoren, nikdar pa ne hlapčevsko prijazen. To mora veljati kot osnovno pravilo za vse, ki imajo opravka z našim tujskim prometom.

Občni zbor Ljudske univerze v Mariboru

Maribor, 8. junija.

V kino Apolo se je danes zvečer vršil redni občni zbor Ljudske univerze v Mariboru, katerega so se udeležili mnogostevilni člani in zastopniki posameznih kulturnih korporacij. Zborovanje je otvoril in vodil zaslužni predstnik g. inž. Kukovec. Uvodoma je pozdravil vse navzoče ter orisal v kratkih besedah pomen in nalogo Ljudske univerze v Mariboru. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. profesor K. o s, je razvidno, da zaznamuje sezija 1930-31. 37 prireditvev, in sicer 32 predavanj, 5 koncertnih večerov in 1 izlet v Pluj. Največ predavanj je obsegal eugenični cikel »Rodbina in otroci«, namreč 14. Vse prireditve so bile povprečno dobro obiskane. Blagajniško poročilo, ki ga je podala gđ. Marija Ažmanova, izkazuje skupaj Din 34.528—dohodkov in Din 35.064—izdatkov. Dohodkov od predavanj in glasbenih prireditvev je bilo 26.261 Din, stroškov pa Din 35.064—. Deficit Din 8.803—se je kril iz članarine 303 članov ter podpor. In sicer je prispevala banska uprava Din 1000—, mestna občina Din 700—, Posojilnica v Mariboru Din 1000— in Francoski krožek Din 500—.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom g. inž. Kukovcem, tajnikom gospodom prof. Kosom in blagajnico gđ. Ažmanovo. Na novo je bil izvoljen v odbor gospod prof. Bogovič. Ob 23. uri je nato predsednik zaključil občni zbor.

Posvetovanje kmetijskega odbora v Ljutomeru

Priprave za jesensko srezko kmetijsko razstavo v Gornji Radgoni

Sreski kmetijski odbor se je dne 3. t. m. posvetoval ob tričetrtinski udeležbi članov. Po odobritvi računov iz preteklega poslovnega leta je razdelil več podpor, tako za udeležbo nekaterih odposlancev tukajšnjih rodovniških društev, oz. odsekov pri rodovniškem tečaju, ki bo v Prekmurju (600 Din), potem podružnicama Vinarskega društva v Ljutomeru in Gornji Radgoni (po 500 Din), posestniku Salamunu v Slavinovcih za kravo, ki jo je ubila strela (500 Din), za postavitev živinske tehnice v Trbegovcih (1000 Din) ter več subvencij rejcem plemenskih bikov. Nadalje je ukrenil odbor vse potrebno, da dobi apaka kotlina še enega žrebca težke, belgijske pasme ter da se dva hasačka žrebca premestita prihodnje leto s Cvena v Bolehnečice.

Posvetoval se je tudi o potrebnih pripravah za sresko kmetijsko razstavo, ki bo jeseni v

Gornji Radgoni. Ker se neko podjetje zanima za ustanovitev sladkorne tvornice na Murskem polju, je sklenil kmet. odbor, da bo svetoval podjetju, naj se najprej s poskusi preprčka, ali bi sladkorna pesa, pridelana v tuk. srezu, zadovoljevala vse zahteve. Ker je zajec preteklo zimo povzročil sadjarjem mnogo škode, je odbor mnenja, da ga treba kot škodljivca izrebiti.

Nekateri člani so opozarjali, da niso cene živine, ki so ponovno padle, v pravem razmerju s cenami mesa, na kar bo odbor opozoril politično oblast. Tudi glede nekaterih živinskih lehnjic so se slišale pritožbe, da oškodujejo živinorejce. Za prihodnje leto, ki bo hroščovo leto, bo odbor organiziral uničevanje tega škodljivca kmetijstva.

Zborovanje učiteljskega iz litijskekega sreza

Proslava 10letnice nadzorojanja gospoda šolskega nadzornika Ivana Bezeljaka

V soboto 6. t. m. se je vršilo v Šmartnem pri Litiji učiteljsko zborovanje, ki je bilo skoraj polnoštevilno obiskano. Ob 9. uri je otvoril predsednik g. Matija Pelko zborovanje. Za delegata na pokrajinsko skupščino sta bila izvoljena gg. Turnher in Černelc, za glavno skupščino pa Zupančič, Vrščaj in Oelhofer. Nato je obširno poročal g. Pahor o izvrševanju prosvetnega dela po vsem srezu. Razvil se je živahen razgovor glede ustanavljanja knjižnic, posebno pa o preureditvi okrajne učiteljske knjižnice. Tajnica gđ. Vrščajeva je poročala o tekočih društvenih zadevah, nato pa je g. predsednik odredil polurni odmor.

Za tem se je vršilo slavnostno zborovanje, katerega se je udeležilo tudi ono učiteljsko, ki se ni včlanjeno v društvo. Navzoč je bil tudi sreski poglavar g. Podboj in šmarski župan gospod Drčar. Predsednik g. Pelko pozdravi navzoča gosta in prečita brzojavne čestitke UJU, banskega nadzornika g. Rapeta in dr., na kar so slavljenci, g. Ivan Bezeljaku čestitali k jubileju trije šolski otroci iz Šmartna v imenu vseh šolarjev litijskekega sreza in mu izročili krasen šopek dehtetič vrtnic.

Nato je povzel besedo predsednik g. Matija Pelko in izjavil: Leta 1911. je prišel naš slavljencev v litijski srez. V mladih letih je učiteljeval na Notranjskem, pozneje pa na Vačah in končno v Zalni, dokler ni postal šolski nadzornik. Že eno leto po bivanju v srezu ga je učiteljsko društvo izvolilo za svojega predsednika, katerega je vodil vse do svojega napredovanja leta 1921. Blag in uviden je naš slavljencev, odlični šolnik, ki je posvetil vse svoje moči in obširne zmoglosti v korist šolstvu in prosveti. Njegovi napori niso bili zaman, rodili so vidne

sadove. Postal je nadzornik v težki povojni dobi. Vsemu podrejenemu učiteljsstvu pa je bil iskren in dober prijatelj. Želim v imenu nas vseh, da bi še nadalje vršil svoje dolžnosti v sreči in zadovoljstvu in kličem krepki: Zdravo!

Ko se je burno vzklankanje nekoliko poleglo, je čestitil slavljencu sreski poglavar g. Podboj, za njim pa še šmarski župan g. Drčar.

Z ginjenim glasom se je nato šolski nadzornik g. Ivan Bezeljak zahvalil za darila, ki ju je dobil od vsega učiteljsstva, posebno pa za iskrene besede vseh govornikov.

Po končanem zborovanju se je vršil na vrtu gostilne Robavo slavnostni obed, kjer je učiteljsvo preživel s svojim nadzornikom nekaj prijetnih ur.

Prosvečni dan v Marenbergu

Marenberg, 7. junija.

Zveza kulturnih društev iz Maribora je priredila v nedeljo 7. junija v Marenbergu svoj prosvetni dan. Na sporedu je bilo kulturno in gospodarsko predavanje.

Za uvod je predsednik Zveze kulturnih društev g. Vekoslav Spidler govoril o potrebah in koristih prosvetnega in gospodarskega dela med našim narodom.

Učitelj g. Robnik iz Maribora je v obširnem in poljudnem predavanju, ki se je odlikovalo po jasnosti in nazornem podajanju, obrazložil poslušalcem vse, kar je treba vedeti preproste mu človeku o kulturi in prosvetnem delu. Vsi navzoči so živahno pritrjevali njegovim lepim besedam.

Obširno o gospodarstvu in o gospodarskem stanju pa je govoril dipl. agronom ing. Siftar. Baval se je s panogami gospodarstva, ki v okraju uspevajo.

Poslušalcev, povečini kmetov in delavcev, je bilo nad 100; vsi so z zanimanjem sledili predavateljem.

Po predavanju so predvajali poučen in zdravstven film »Alkohol«, ki je navzočim nazorno prikazal vse škodljive vplive alkohola za naše zdravje.

Zeleti bi bilo še več sličnih predavanj, da se naši ljudje dvignejo na višjo kulturno in gospodarsko stopnjo.

Kmetijsko predavanje na Remšniku

V nedeljo 7. junija je na Remšniku predaval o gospodarstvu, posebno v panogah, ki so važne za odnotne kraje, sreski kmetijski referent g. Zdošek iz Prevalj.

Pred zborovanjem največje železničarske organizacije

Kongres narodnih železničarjev v Mariboru.

V dne 13. in 14. t. m. se zberejo v Mariboru prvič po preobratu zastopniki Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, največje železničarske organizacije v državi, ki šteje 35.000 članov, h kongresnemu zborovanju. To udruženje je splošna stanovska železničarska organizacija ter so v njenih vrstah železničarji iz vseh strok službe in iz vseh kategorij osebja.

Udruženje je naslednica bivše Zveze jugoslovanskih železničarjev, v katero so se strnili takorekoč vsi, ki so narodno čutili in bili jugoslovanskega mišljenja.

Narodni železničarji so pretrpeli ves tujčev gnev, vendar so pa širili jugoslovansko idejo tajno od moža do moža in kjerkoli so jim to le malo dopuščale razmere.

Ko je zasijal dan svobode in so padli okovi, se je jugoslovanski narodni železničar znašel takoj na mestu, si hitro na novo spet organiziral svoje odbore, stopil v stik z narodnim svetom ter izvršil veliko in težko nalogo, da so se umikajoče in vračajoče se avstrijske čete čimprej zapustile slovensko ozemlje, da niso trpeli slovenski domovi.

Po teh kritičnih dneh spet niso prilike za Zvezo jugoslovanskih železničarjev nič izboljšale, treba je bilo mnogo tihga, a tudi mnogo odločnega in vztrajnega dela, da se popravijo in uredijo saj sčasoma neznosne in vnebovpijoče razmere, ki so se vladale v železniški službi v obsejnem Mariboru, posebno pa v delavnicah in kurilnicah. Prva leta po preobratu se

je pa Zveza jugoslovanskih narodnih železničarjev udeležila v organizaciji Udruženja narodnih železničarjev in brodarjev, ki si je postavila skoroda iste smotre in prevzela isti program, ki ga je le prekrojila v toliko, v kolikor so zahtevale nove razmere. Osrednjo upravo si je ustanovilo udruženje v Beogradu. Od tukaj vodi svoj strokovni in narodni pokret v vse pokrajine države. Oblastne organizacije ima v Beogradu, Splitu, Sarajevu, Subotici, Zagrebu in Ljubljani.

Ker se je prijavila večja udeležba iz vseh delov države, se vrše obširne priprave, da bi došli gosti počutili v Mariboru dobro ter da bi ponesli najboljše utise domov.

Program kongresnih prireditvev bi bil: 13. t. m. sprejemanje gostov na glavnem kolodvoru ob sodelovanju godbe »Drava«. Ob 20. uri koncert »narodnega železničarskega glasbenega društva« Drava« v dvorani Union. V narodnem domu pa se vrše ta dan razna zborovanja in predkonferenca za kongres. 14. t. m. se vrši ob 8. uri iz zbirališča pred glavnim kolodvorom spreved po Aleksandrovi cesti, Slovenski in Gosposki ulici čez Glavni trg v Narodni dom h kongresu, ki se prične ob 9. uri. Od 15. ure dalje prosta zabava na Mariborskem otoku s sodelovanjem godbe »Drave« (avtobusi iz Glavnega trga). Dne 15. t. m. se vrši po željah in prijavah več izletov, kot v Rogaško Slatino, na Falo, Pohorje itd. V kongresnih dneh 13. in 14. junija se vrše na sportnem igrišču SK Maribor v Ljudskem vrtu nogometne tekme železn. sportnih klubov iz vse države.

Obraznave pred senatom trojice

Ljubljana, 9. junija.

Pred senatom trojice pod predsedstvom sodnega svetnika Mladiča se je danes vršilo več obravnave. 31-letni mlinar v Lešah Josip Kersnik je prišel lani 22. novembra pred 1. uro ponoči z dosedaj še neizsledenim žlikovcem v hlev Antona Arha v Mlako in je zaklal prašiča, vrednega 250 Din, ki ga je hotel odnesti v vreči. Ko je že prašiča zaklal, ga je zasačila Marijana Arhova in je osumljenec s svojim tovarišem ubežal. Osumljenec je zaničal dejanje in je trdil, da je tisto noč spal v Lešah. Orožnik Lešnik pa je dognal, da je imel Kersnik še pri aretaciji okrvavljen rokav. Obsojen je bil Kersnik na 6 mesecev strogega zapor in na 1 leto izgube častnih pravic.

27-letni oženjeni kovač v Moravski gori Ladislav S. je lansko spomlad na Moravski gori pri Sv. Križu vlomil ponoči v skedenj Janeza Lenarta in mu odnesel 9 železnih obrobov s sodov v vrednosti 360 Din, jeseni pa 4 obrobov v vrednosti 160 Din. Vrh tega je S. skupaj s svojim 21-letnim pomočnikom Janezom H. odnesel na Čatežu župniku Henriku Povšetlu 20 železnih obrobov s sodov in dva zapaha z vijaki v skupni vrednosti 542 Din. Zanimiv je bil zagovor kovačevega pomočnika Janeza. Trdil je, da ni vedel, da gre s S-jem krasiti in da ga je moral ubogati kot svojega mojstra. Razprava proti kovaču S. se je preložila na nedoločen čas, njegov pomočnik Janez pa je bil obsojen na 7 dni zapor, a se mu je kazen odločila za 1 leto.

Ljubljanski policiji dobro znani 36-letni samski ključavničarski pomočnik brez stalnega bivališča Alojz Tepina, je letos 27. aprila ukradel v Ljubljani — potem ko je bil radi tatvine že večkrat obsojen na kazen strogega zapor — Ivanu Grabnarju kolo »Princes«, vredno 700 Din. Obdolženec je tatvino priznal. Obsojen je bil na 1 leto robije in na 2-letno izgubo državljanjskih pravic.

57-letni sedlar v Senčurju Franc L. je v noči od 19. na 20. maja o priliki legimitiranja sunil policijskega stražnika Josipa Kraja z obuto nogo v desno koleno in ga tudi javno razžalil s psovskami. Obdolženec se je zagovarjal s popolno pijanostjo in je trdil, da se ne spominja, da je stražnika psoval in brcal z nogami. Obsojen je bil na 2 meseca in 10 dni strogega zapor.

Morilec Lakner pred senatom petarice

V torek 16. t. m. se bodo zagovarjali pred senatom petarice morilec Lakner radi umora župnika Kušarja, njegovi tovariši 20-letni sanski delavec s Kodeljevega Anton Lalpret, 25-letni sanski brezposelni krojač brez stalnega bivališča Valentin Ferič in 18-letni sanski delavec brez stalnega bivališča Jakob Jančar pa radi zločina tatvine. K razpravi je povabljenih 6 zasebnih udeležencev, Morilec Laknerja bo zagovarjal dr. Pegan, njegove tovariše pa dr. Peštin.

Umetnostna razstava na letošnjem velesojmu

Cepprav se je članek iz tehničnih razlogov nekoliko zakasnil, vendar so njegova izvajanja tako zelo pravilna in tako zelo potrebna, da imajo trajno vrednost. Zato je tudi še post festum njegova objava utemeljena. — Uredništvo.

Velesojmska uprava je tudi letos munificentno sprejela prav pestro in bogato zbirko del naših likovnih umetnikov pod svojo gostoljubno streho. Slovenska likovna umetnost, dasi po svojih najboljših predstavnihk starejša kot moderne povojne šole častno afirmirana in priznana v tujih kulturnih velecentrih, vrseča na ta način morda od vseh najuspešnejšo propagando za našo domovino in slovensko ime, je pa presajena na realna tla težkih ekonomskih priilik zlasti v naši ožji domovini neobgledna sirota.

Kdo zmore težke stroške za material, s katerim ustvarja, za delavnico, v kateri ustvarja — ko pa ne preostaja več nih za kosček kruha! Kajti tudi umetnik je samo le človek! Pomagajmo tedaj umetnikom po svojih najboljših močeh in ob najboljši volji — da ustvarjajo dela, ki bodo v ponos nam in znanecem, ponos slovenskega duha in dela, naša najodličnejša afirmacija v tujini. Onim, ki se še bore za priznanja, onim, zlasti mladim, ki se bore za uveljavljenje svojega dela, za porast vrednote svojih del — priskočimo na pomoč in to brez dolgega pomisljanja in oklevanja, odločno, širokogrudno in velepotezno.

Dajmo od elana, ki velja in se tako uspešno uveljavlja v naših industrijskih panogah, v naši trgovini in obrti, nekaj tudi našemu umetniku, da more prodreti v tujino, jačimo mu voljo, energijo, veselje do dela! S tem, da si umetnine na izložbah samo le ogledujemo, izmenjavamo svoje misli o njih s prijatelji in znanci — je bore malo storjenega. Storimo to kot drugi narodi: forsirajmo naše umetnike v tujino, pomagajmo jim efektivno pri razstavah v tujini, izdajajmo monografije o posameznih umetnikih ali umetniških grupah, pri publikacijah, reprodukcijah njihovih del, vse to pa predvsem z nakupovanjem njihovih del. V Nemčiji, na Češkoslovaškem imajo vse srednje šole manjše zbirke likovnih del domačih umetnikov, ne le v reprodukcijah, marveč tudi v originalih. Ne bi mogle slediti temu zgledu tudi manjše naše občine, kajti vsega tudi Ljubljana, Maribor in Celje ne zmorejo. Poklonite slike, grafike, plastike našim šolam, prosvetnim domovom in cerkvam. Tudi v sokolskih dvoranah bi se našla še marsikakla prazna, gola stena, ki kriči po lepi sliki, kotiček, ki si želi vsaj drobno plastiko na ličnem podstavku.

Prihajam v razna razkošna, bogata stanovanja odličnikov, veleindustriancev, veletrgovcev, veleposestnikov! Parketi težko in na debelo obloženi s pristnimi smyrna-kazan, ispan, vsak bratec najmanj svojih 40 ali 50 tisoč Din. blazine, draperije iz težke svile, zlatovezanega brokata, razkošno pohištvo iz najplemenitejšega težkega lesa, in tarzije, boule, čudovite rezbarije, brušena stekla benečanska, dragoceni florentinski okviri, v njih pa bedne reprodukcije, tihotirja z langusto, karpi, šunkami, kaviarjem in chiantijem, melanholični parki z la-

bodi in grškimi templji in sohami ter malinovcem, razlitem po saharinastem levu ali pa opojno prelestno odaliske, vsa pnevmatika in gumi pa tiste madone, ki so vse drugo, le madone ne.

Ce pa že originalno delo, zagledate navadno »pristen, z roko in oljem slikan« Bled, Bohinj, ali pa Kosovsko Devojko — bednega Rusa, krošnjarja — žal tudi nekaj Slovencev tako krošnjari. — Kaj naj hočemo sestradanemu ruskemu študentu, ki si tako pomaga preko trga, bednega življenja, privoščimo mu iz sreča ta revni zaslužek — 200 do 300 Din za tako slikico, toda vse to je daleč, daleč od umetnosti! In kaj naj si mislim, če srečam posestnika takega razkošnega stanovanja! Kulturni človek bo skomignil z ramami in si mislil pač svoje! Ne le, da smemo in moramo pričakovati od kulturnega človeka, ki so mu dana vsa sredstva, da udobno in razkošno uredi svoj dom, da ne bo »okinčal« s tem svoje jedilnice, spalnice, salona ali budoarja svoje soproje z ničvrednimi reprodukcijami, marveč — če že ne z dražimi olji, vsaj z originalnimi grafikami in akvareli, pomenja pa nakup umetnine, ki nosi vse znake kvalitete, dragoceno in plodno investicijo, ki v tem pogledu daleč prekaša kapital, naložen v perziance, ter nosi lahko 100 in tudi več stotne obresti srečnim posestnikom v ceni razstojnih slik in plastik. Opozorjamo le na Grobarja. Slike, ki jih je umetnik v svoji bedi prodajal za par sto predvojnih kron, so danes vredne 30 do 40 tisoč Din in se za to ceno tudi tizijo, prav tako rastejo v cenah tudi dela še živčih umetnikov, zlasti garde naših impresionistov.

Sam sem doživel slučaj, da je bila slika, ki

sem jo v nujni sili prodal bankirju za dvesto predvojnih kron, prodana par let pozneje za 6 tisoč Din, se par let pozneje pa, menjajoča svojega lastnika, za celih 20 tisoč Din. V drugem slučaju se je »znobil« gospod moje slike, ki jo je tudi v tako težkih fasil kupil za bagatelo 600 Din, da jo proda trgovcu z umetninami, ki jo prodaja danes za 3 tisoč Din. Tedaj kapital, ki bo vrgel trgovini 400-odstotne obresti —

Pariz, Berlin živita — z mirno vestjo to lahko trdim, skoro do polovice od trgovine z umetninami, propadajoče italijanske finance rešujejo le še ogromni zakladi umetnin, neizčrpen vir kreditov. Sovjeti organizirajo finančno svojo pialiteto s prodajo umetnin — in mi? Malenkostno in bojazljivo izbegavajmo morebitni riziko zaklepamo svoje blagaine, namesto da aktivno posežemo s krepko roko v tempo slovenskega duhovnega ustvarjanja, ki le prav nič ne zaostaja za našo renesanso na industrijskih, obrtnih in trgovinskih poljih.

Nad 200 likov je zbranih na tej res lepi zakroženi razstavi. Nad 30 in več umetnikov, veteranov — pionirjev, sredi dobe stoječih, najmlajših borev, med njimi zaslavna imena, med mlajšimi nova imena, odkrili silne obljube za bodočnost udarne sile močnih talentov, od katerih velja zlasti za pomnost imena Gorjup, Gorše, Kosir in Jirah. Tudi dvojica Nemecv sodr Žayljanov je to pot na razstavi v slozui harmoniji s slovenskimi tovariši. Morda najde ta simpatična gesta vsaj majhen odmev v bogatih krogih naših ljubljanskih Nemcev, da stopijo raz svoj piedestal in stopijo med nas.

O delih samih pa naj sodijo kritiki.

I. V. — d.

Jz Dravske banovine

d Narodna šola Davorina Jenka. Gospod minister za prosveto je odobril z odlokom O. N. br. 33704 od 5. maja t. l., da nosi osnovna šola v Cerkljah pri Kranju, Dravska banovina, naziv: »Davorin Jenko«. Novi naslov se uvede slovesno na Vidov dan ob šolski proslavi 140-letnice in odkritju spominske plošče Davorinu Jenku in Ignacu Boršniku po Glasbeni Matici oziroma Udruženju gledaliških igralcev. Ob tej priliki izda šola obširno spomenico z živopisni cerkljanskih veljakov: Davorina Jenka, Ignaca Boršnika, Mateja Ravnikarja, Antona Kodra, Jakoba Bedenka, Andreja Vavka, Simona Robiča, Iv. Frankeja, Iv. Železnikarja, Iv. Hribarja, Franca Barleta, bratov Hacinov, Josipa Jenka, Iv. Mežana, Jakoba Hočevarja, dr. Fr. Krimovca i. dr., ki so jih opisali po večini strokovni znanstveniki. Knjigo: »Od Ilirije do Jugoslavije« je naročil pri šolskem upravitelstvu v Cerkljah pri Kranju (25 Din).

d Prosvetni odsek stavbinih delavcev Narodno strokovne zveze v Ljubljani se prav lepo razvija in je ustanovil že dramatični odsek in govorniško šolo. Da si priskrbi sredstva za nadaljnje delo, priredi odsek v nedeljo 5. julija na vrtu in vseh prostorih gostilne Reininghaus veliko vrtno veselico z godbo, petjem, srečovanjem. Glede na plemenit namen prireditve smo prepričani, da se bodo vsi odzvali vabilu naših stavbinih delavcev.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398-2

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Desetletnica Zveze delovodij in industrijskih uradnikov. Leta 1898. je bilo v Ljubljani ustanovljeno Društvo delovodij in industrijskih uradnikov, ki so imeli svojo centralo na Dunaju. Po prevratu se je to društvo osamosvojilo in 1921. leta se je ustanovila Zveza delovodij in industrijskih uradnikov, ki ima svoja okrajna društva v več krajih Dravske banovine. Zveza bo 14. junija t. l. proslavila desetletnico svoje osamosvojitve in ustanovitve. Proslava bo v hotelu »Tivolij«, in sicer bo dopoldne ob 10. uri slavnostno zborovanje, ob 12. skodeli obeh in popoldne velika vrtna veselica. Sodeluje godba »Sloga«, pevsko društvo Krakovo-Trnovo in pevski oktet Društva rudniških nameščencev iz Trbovelj. Zveza je 3 dni razposlala vabila za svojo proslavo. Kdor ne bi vabil pomotoma prejel, naj ga zahteva pri gospodu Vladimiru Kravosu, palača Delavske zbornice. Za veselico ni potrebno vabilo. Zveza delovodij je pripravi, da bo vsa široka javnost prihitela na njeno proslavo in s tem pokazala, da zna ceniti trud in delo naših delovodij.

d Zene, pozor! Na prošnjo Splošnega ženskega društva bo inženier Bruno Eberl z Dunaja v četrtek 11. t. m. od 9 do 12 v beli dvorani Unione na statvah pokazal, kako tkemo perzijske preproge. Pokazal bo razne tehnike vzorčenja. Popoldne istega dne bo ta strokovnjak v tikanju ob 16 istotam razjasnjeval, kako negujemo, snazimo, likamo in spravljamo preproge. Na ogled bodo v veliki izbiri najnovejših risbe za tkanje perzijskih preprog. Ogled in predvajanje dopoldne in popoldne je zastopen. Vabimo naše žene, da se zanimajo in izpopolnijo v tej dragoceni domači obrti, ki jo je Splošno žensko društvo lanske leto začelo gojiti.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 762,7, termometer 15,8, relativna vlaga 80%, tiho, oblačnost 9. V Mariboru je kazal barometer 762,1, termometer 15,6, relativna vlaga 85%, smer vetra WNW, oblačnost 10. Opazovanja ob 7. uri. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 25,1 (13,8), v Mariboru 22,8 (10,4), v Mostaru 26,3 (15), v Zagrebu 27,1 (16,1), v Beogradu 23,4 (13,7), v Sarajevu 23,4 (9,4), v Skoplju 30,1 (15,3), v Kumboru 29,7 (20,2), v Splitu 28,2 (18,7), na Rabu (18,3) in na Visu 27,6 (18). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sreda, 10. junija 1931, Marjeta. Pravoslavni: 28. maja, Pr. Nikita.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

■ »Ljubljanski Sokole« opozarja, da je danes zadnji dan za prijave za društveni izlet v Zire, ki bo v nedeljo 14. t. m. — Za vse brate in sestre, ki bodo nastopili pri javni telovadbi, bo vožnja zastop, za vse ostale pa po Din 30.—. Zbirališče pred Narodnim domom, odhod točno ob 7. uri.

■ Šola Glasbene Matice ljubljanske ima ob sklepu šolskega leta 1930-31. dve šolski produkciji gojencev nižjih letnikov, in sicer prva bo v četrtek 11. t. m., druga pa v soboto dne 13. t. m., vsikdar ob 16. uri v Filharmonični dvorani. Vstop je prost, ravateljstvo vabi stariše gojencev glasbene šole in prijatelje Glasbene Matice k produkcijama. Program posamezne produkcije se bo dobil pred produkcijo pri glavnem vvodu v veži Filharmonične družbe.

■ Jutri bo drugo gostovanje tenorista Svetozarja Banovca. Pel bo naslovno partijo v operi »Hoffmannove pripovedke«. Odlični pevec, ki se je pred dnevi vrnil iz Amerike, je dosegel v soboto kot vojvoda Mantovski v operi Rigoletto prav lep uspeh. Številni njegovi prijatelji ga bodo imeli v četrtek priliko

slišati v eni njegovih najboljših partij. Ostala zasedba je po naših najboljših pevkih in pevcih. Dirigent ravnatelj Polič. Predstava je za red A.

■ Najboljši liker sveta »Gromozovka« Maribor, Maistrova. 1334

■ Premijera Kalmanove operete »Vijolica z Montmartra« bo v soboto z gospo Poličevo v naslovni partiji. Opereto odlikuje lepa melodiozna glasba ter zelo posrečena vsebina iz pariškega bohemskega življenja. Dirigira gospod Nefat, režira g. Povhe. Pleše študira g. Golovin. Deloma nove dekoracije so napravljene po načrtih scenografa Ujanišičeva.

■ Danes, kakor že javljeno, poslednja dramska premijera letošnje sezone. V režiji g. Črila Debeveca se vprizori izredno močna in učinkovita drama nemškega pisatelja Franka »Vzrok«, ki si je osvojila zadnja leta vse pomembnejše dramske odre v Evropi. Premijera se vrši za red E. Kot gost bo nastopila gospodična Obereignerjeva.

■ Samo umeten led! Mestno načelstvo v Ljubljani odreja, da morajo vsi kavarnarji, gostilničarji, slaščičarji in izdelovalci ali prodajalci živil uporabljati za izdelovanje slaščic, sladoleja, hranil za hlajenje pijač in vseh hranil, ki prihajajo z ledom v dotiko, le umeten led, ker je vsak led iz tekočih in stoječih vod kolikor toliko nesnažen in more okužiti hranila. S tem pa nastaja nevarnost kužnih bolezni.

■ S flobertovko se je ustretil. 13-letni sin pismonoše Alojzij Pribošič z Glinice je tako nepredvidno ravnal s flobertovko, da se je ustretil v kazalec desne roke. — V bolnišnico so še pripeljali 26-letnega delavca Franca Pengova iz Podgorice, ki ga je povozil neznan motociklist, in 16-letnega dijaka Franca Benka iz Bohoričeve ulice 3, ki se je pri šolski telovadbi zlomil levo roko.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. Srečko Puher

se je preselil z ordinacijo iz Poljske ceste 16 v lastno vilo v Simon Gregorčičevo ulico 32 (vila poleg banske palače na Bleiweisovi cesti nasproti Trgovskega doma). Tel. 20-70. 1406

■ Aretacija dveh potepuhov. Policija je aretirala zloglasnega samskega delavca brez stalnega bivališča Ivana Bartola, doma iz St. Ruperta na Dolenjskem, ki je bil nedavno izgnan iz ljubljanske policijske okoliš. Pri aretirancu so našli poleg drugih drobnarij tudi vetrih. Včeraj je policija aretirala tudi nekega Antona Maljija, samskega delavca, doma iz St. Petra pri Novem mestu, stanujočega nazadnje v Suvoborski ulici št. 16. Malj je prinesel domov pred mesecem plahto in 4 vreče iz jute. Vse te predmete pa je njegov stanodajalec posestnik Jakob Igljič izročil policiji. Aretirani Malj je izjavil, da je plahto našel za zidom za sodnijo, vreče pa da so njegove.

■ Drzna tatvina na velesejnu. V paviljonu F je bila ukradena trgovki Roženi Rozenfelder iz Prage ročna torbica z dvema potnima listoma, glaseča se na okradenko in njenega moža, dva povratna vozna listka za Prago in več drobnarij. Škoda znaša 3000 Din.

Jz drugih banovin

Ne delimo se več po plemenih in veri!

Pred dnevi je bil v Mostarju občni zbor oblastnega odbora kulturnega društva »Prosvete«. Pri poročilu upravnika konvikt »Prosvete« je nastal buren razgovor. Pravoslavni svečenik Leković je napadel upravo, ker je za upravnico ženskega konvikta postavila gđ. Šmitovo, ki ni pravoslavne vere. Gđ. Šmitova je Slovenka, ki je nato izjavila, da je prišla na to mesto na svojo prošnjo, potem ko je služila že dolgo vrsto let v Sloveniji in na Hrvaškem, da spozna tamošnji narod in njegove običaje in kraje. H koncu je dobil besedo še delegat glavnega odbora »Prosvete« znani narodni delavec g. Vasilij Grdič iz Sarajeva, ki je povdaruil, da je za nami doba, ko smo se delili po plemenu in po veri in je danes popolnoma vseeno kakšne vere je upraviteljica. Nato je govoril o ideologiji »Prosvete« in povdaruil, da je njena glavna naloga poleg vzgajanja mladine zblíževanje in ujedinevanje našega naroda.

Namišljen ponarejevalec tisočakov

V Kruševu so nedavno prijeli nekega Joca Zemana, ki je že 80 let star, in bivšega trgovca Bogdanovića, ki sta nekim meščanom zapala, da imata stroj za tiskanje tisočakov in da jima treba samo nekaj denarja, da začneta z delom. Na ta način sta hotela izvabiti denar in opehariti svoje znanke. Zdjaj so ugotovili, da je Zeman predsedal nad 20 let v raznih zaporih. Ljudi je zvalil na svoje limanice največ z izmišljotino, da ima stroj za tiskanje denarja. Zeman si je vtepel v glavo tudi, da je mogoče dobiti zlato iz živega srebra. Zdjaj so oblasti naredile konec njegovim pustolovščinam.

Obsojen na smrt

Ko je čul obsodbo, je hotel pobegniti

V Bjelovaru je trajala 4 dni razprava proti Ivanu Dovečarju, ki je na Božič s sekuro ubil seljaka Androtića iz Peteranca, smrtonosno je pa ranil njegovo ženo. Za razpravo so se

Maribor

■ Dourmergue bo častni mešan mariborski. Kakor doznavamo, namerava mestna občina podeliti bivšemu predsedniku republike Francije častno meščanstvo za zasluge na osvobojevanje.

■ Spomenik Polde Modicu. Mariborski bomehi so osnovali skupino, ki bo izvedla akcijo za postavitev nagrobnega spomenika Poldetu Modicu in za izdajo njegovih izbranih pesni.

■ Matura na trgovski akademiji in moškem učiteljsku. Na državni trgovski akademiji se je pričela matura danes in bo zaključena 27. t. m. Maturantov je 20, maturantk 9. Na državnem moškem učiteljsku so se pričeli diplomski izpiti 1. in bodo zaključeni 18. t. m. Kandidatov je 41.

■ Razstava na realni gimnaziji. Kakor vsako leto, tako je državna realna gimnazija tudi letos priredila razstavo risb svojega dijaštva. Razstavljenih je več sto slik, risb itd., med vsemi pa vzbujajo največ pozornosti dela sedmošolca Bernarda Zmuderla, petošolca Sile in tretješolca Ketiša. Posebno prvi, ki je najštevilnejše zastopan, izpričuje že sedaj, da je slikarski talent, ki bi moral na vsak način na akademijo. Sicer pa kaže tudi celotna razstava izredno lepe uspehe.

■ V mesecu maju v Mariboru izdane obrtne pravice. Polajzer Ludvik, avtoizvošček, Meljska cesta 43; Farič Karol, brivec, Slomškov trg 5; Črepinko Oton, trgovina z mešanim blagom, Meljska cesta 2; Seiler Friderik, trgovina z urami, srebrnino in zlatino, Gosposka ulica; Beljan Anton, pečenje kostanjov, vogal Frankopancev in Jezdarske ulice, Kroš Stefanija, žaganje drv od hiše do hiše, Krekova ulica 4; Flere Fani, trgovina z mlekom, mlečnimi izdelki, kruhom, sadjem in sadnimi izdelki, Gosposka ulica 37; Boršič Franc, mesar in prekaževalec, Aleksandrova cesta 53; Wolf Eliza, trgovina s papirjem pod imenom: Helena Paliege, nasl. Eliza Wolf, Gosposka ul. 10; Janež Mirko, trgovina z manufakturim, modaim, kratkim in pletenim blagom, Kralja Petra trg 9; Lotz Rudolf, trgovina s tehničnimi predmeti in poljedelskimi stroji, Jurčičeva ul. 5; Seiler Friderik, juvelir, Gosposka ul. 19; Peleg Oton st., mesar, Glavni trg (stojnica).

■ Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Ludvik Prebil, žel. urad. v Beogradu in Friderika Kokovnikova, drž. uradnica: Rok Kodernac, zasebni uradnik in Leonida Komavljica, zasebna uradnica; Josip Golob, delavec in Alojzija Hartmanova, služkinja; Jakob Votrik, delavec in Magdalena Bukoškov, pletilja; Franc Bračko, tovarniški delavec in Pavla Mlinarjeva, delavka; Stefan Grah, strojni ključavničar in Terezija Pfeiferjeva, kuharica; Rudolf Stauber, skladiščnik in Genovefa Schweigerjeva šivilja; Stanislav Juvan, črkostavec in Zora Pečarjeva, gospodinja; Jakob Kastelec, pošl. uslužbenec in Marija Koblerjeva, prodajalka; Ivan Hladč, delavec in Marija Zavernikova, služkinja. Vse najboljše!

■ Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Jozefa Jodi, služkinja, 33 let; Helga Birgmayer, hči trgovca, 2 leti; Leopoldina Stieger, rojena Stepischnegg, žena trgovca, 6 let; Rado Molau, sin delavca, 3 in pol leta; Marija Kleinschuster, roj. Schirkowitz, zasebnica, 70 let; Alfonz Škerjanec, zasebni uradnik, 39 let; Franc Cafuta, občinski delavec, 76 let; Jurij Kolarič, delavec, 75 let; Boris Mravlje, učenec, 7 let; Marija Nendl, žena trgovca, 36 let; Polde Modic, polic. uradnik v p., 55 let; Josip Mavrič, nadučitelj v p., 81 let; Ivan Rauber, posestnik, 65 let; Alojzij Skrahl, brivski pomočnik, 21 let; Ferdinand Hauptmann, posestnik, 44 let; Magdalena Turnšek, rojena Scheiner, 67 let; Franc Neubauer, voj. teh. uradnik, 28 let; Marija Lilek, rojena Kranjc, žena železničarja, 27 let; V bolnici so umrli: Karl Šerjan, Andrej Perdan, Franc Pelikan, Peter Fak, Alojz Hojnik, Jurij Rakuša, Anton Radolič, Jakob Ervaš, Andrej Eferl, Marija Marovšek, Ivana Rožič, Juljana

Koren, Florjan Stipovšek, Josip Nendl, Marija Domajnko, Antonija Zernko, Anton Safarič in Danijel Boškarič. Naj v miru počivajo!

■ Radi kvalitete in cene — samo »Karo« čevljev! 985

■ Pijte original »CHABESO«. 1114

■ Razstava pri šolskih sestrah. Razstava ženskih ročnih del, slik itd. pri šolskih sestrah je vsako leto ena izmed najzanimivejših šolskih razstav v Mariboru. Letos je še prav posebno bogata. Ljudska šola je razstavila razne preproste, pa skrbno izdelane pletenine, blazine itd. Meščanska šola je zastopana z vezeninami v svili in drugimi ženskimi ročnimi deli od preprostih do finejših, največje razkošje pa nudi oddelek ženskega učiteljskega znanstvenost umetniškimi izdelki. Prav tako so zanimive tudi risbe in slike. Obisk razstave je bil zelo velik.

■ Narodno gledališče. Kienzlova opera »Evangeljnik«, ki se je radi obolevosti g. Kovičeve morala odložiti, bo doživela svojo letošnjo premijero jutri, v četrtek. Sodelovalci bodo trije gostje: g. Zamežič-Kovičeva, g. Neralič in g. Jarc. Orkester je pomnožen. V torek 16. in sredo 17. t. m. bo po dolgem presledku gostovala pri nas ljubljanska drama.

■ Sprejem gojencev v pomorsko-zrakoplovno šolo. Poveljstvo pomorske zrakoplovne podčastniške šole v Divuljah od 17. do 21. leta. Natančnejše podatke daje mestni vojaški urad na Slomškovem trgu.

■ Sprejem gojencev v bolničarsko šolo. Poveljstvo bolničarske podčastniške šole v Nišu sprejme do 60 gojencev v starosti od 17. do 21. leta. Natančnejše podatke daje mestni vojaški urad na Slomškovem trgu.

■ Pomagaj si sam. V Smetanovi ulici so bile še od zidanja mestnih stanovanjskih hiš velike groblje, ki niso bile mestu v kras. Ker jih nihče ni hotel odstraniti, so se zganili sami stanovalci in z dovoljenjem občine vse lepo očistili in uredili. Izpopolnjujejo poziv g. bana dr. Marušiča v »Jugoslovanu«, da se mora izkoristiti vsak ped zemlje, urejujejo sedaj na nekdanjem groblju, katero ograjujejo, male vrtove.

■ Tretji dan mednarodnih rokoborov. V ponedeljek zvečer je bil tretji nastop rokoborcev v »Unionu«. Končal se je sledeče: Borba Percarscu (Romunija) Frank (Nemčija) je ostala po 25 minutah neodločena; Orsowski (Poljska) je permagal Van der Borga (Holandija) v 16 minut; tretji par, Czoutasz (Sedmograška) Bognar (Madjarska) je ostal po 25 minutah nemo. Borba Kravo. Posestnik Rok Lepej iz Jelovca pri Kamnici se je tako navdušil za bikoborbo, da se je večeraj spoprijel s svojo kravo, ki ga je pa tako zdelala, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

■ Nezgoda starše. Včeraj zjutraj je na cesti padla 62-letna Antonija Čepova tako nesrečno, da se je težko ranila na glavi in je morala v bolnišnico.

■ Aretacija. V ponedeljek so bili v Mariboru aretirani: Nikolaj K. radi razgrajanja, Jožef F. radi beračenja, Terezija C. radi vlačuganja, Dragotin Z. radi splošnega suma in Josip O. radi šofiranja brez voznega dopusta.

■ Tatvina čolna. Edvard Käfer, posestnik v ulici Ob bregu 16, je v ponedeljek javil policiji, da mu je v prejšnji noči nekdo ukradel na Dravi 4 do 5 metrov dolg in 700 do 800 Din vreden čoln. Čoln je bil privezan z verigo, katero je tat preščitnil.

■ Najdba elsvskih okostij. Pri kopanju temelja za nov kandelaber med škofijsko palačo in stolnico na Slomškovem trgu so delavci Mestnega električnega podjetja v ponedeljek odkopali več elsvskih lobanj in drugih kosti. Oblasti, ki so bile o najdbi obveščene, so ugotovile, da je bilo tam nekoč župno pokopališče stolnice. Kostni so položili na staro mesto in jih zopet zagrebli.

Ptuj

Glasbena Matica v Ptuj bo priredila v petek 12. junija ob 20. uri v svoji dvorani koncert, na katerem sodelujejo gđ. Mara Kabajeva (klavir), gg. Mirko Logar in Drago Hasl (gosi), Čenek Sedlbauer (čelo) ter moški zbor Glasbene Matice. Na sporedu so Dvořakova Sonatina op. 100 ter Bagatele op. 47, Kjuja, Glazunova ter Moszkovskega skladbe za čelo in Adamičevi, Devovi, Mirkovi ter Savinovi zbori.

Murska Sobota

Dva karambola. V soboto zjutraj je predstojnik tukajšnjega sodišča dr. Šumenjak na potu v Gornjo Lendavo zadel z motociklom na Radgonski cesti v nek vozu ter se je prevrnil s prikolicco vred. Dr. Šumenjak sam ni dobil hujših poškodb, pač pa jo je hudo skupil uradnik, ki je sedel v prikolicci. S hudimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnico. — Druga nesreča se je pripetila isti dan zvečer. Z avtomobilom avtolokarja Kočara se je vozil natakara hotela Slon, dasi nima šoferskega izpita in ni bilo na vozu nobenega šoferja. V bližini vasi Krajna je zadel ob telefonski drog in se prevrnil v jarek, vendar brez hujših poškodb. Ko so ga s konji zopet potegnili na cesto in je hotel nadaljevati pot, je povozil nekega kmeta in mu pomolil rebra.

■ Nogometna tekma. Prošli četrtek je SK Mura porazila rezervno SK Železničarja iz Maribora v razmerju 1 : 3.

■ Uradne ure v odvjetniških pisarnah. Zadnji čas so pisali časopisi, da so uvedli tuk. odvjetniki v sobotah uradne ure do 14. popoldne. Žal pa se je našel nekdo, ki je sicer na seji temu pritrdil, v praksi pa je izkoristil tako, da je pisarna odprta nepretrgoma od 8. do 18. ure. Res lepo!

Slovenska Bistrica

Sokolsko delo. V nedeljo 13. pr. m. je bil letni nastop našega Sokola. Na novem letnem telovadšču je po lepem sprevodu pričel nastop, ki je pričel o vztrajnem delu naših telovadcev. Nastopile so samo vrste domačega društva in vrste sokolskih čet iz Črešnjave, Leporja, Tinje, Smartna in Vahloge. Brez dvomov je bil ta nastop prvi, ki je pokazal toliko tehniške dovršenosti v slovenski telovadbi, da niso bili naši telovadci vajeni izvajanja z godbo, kar je nekoliko motilo. Opazilo pa se je, da je to le stranskega pomena, ker so vse vrste svoje vaje vzorno obdelale. Na večer nastopa pa je bil v dvorani okrajne hranilnice koncert sokolskega orkestra, kjer je sodeloval gosp. Dežele iz Šmarja. Koncert ni bil najbolj obiskan in bi želeli, da bi naše občinstvo podobna res umetniška izvajanja bolj cenilo.

Celje

* Občni zbor Jugoslovanske Matice. Ker se za preteklo soboto določeni občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice v Celju radi nepredvidenih ovir ni mogel vršiti, je zbor preložen na poznejši čas.

* Seja občinskega odbora celjske okolice. Ker se za zadnjo soboto sklicana seja občinskega odbora radi nesklepnosti ni mogla vršiti, se bo vršila seja v nedeljo 14. t. m. ob 8. dopoldan v občinskem uradu na Bregu.

* Iz državne službe. G. Z. Pušček Alojzij, žigosač pri kontroli mer in dragocenih kovin v Ljubljani, je premeščen k srezkemu načelstvu v Celju.

* Obrtno društvo bo imelo v petek 19. t. m. ob 19. v Obrtnem domu izreden občni zbor, na katerem se bodo izvolili častni člani.

* Na koncertu CPD. ki bo v soboto 20. t. m. ter v nedeljo 21. t. m. v Celjskem domu, se bodo predvsem izvajale skladbe p. Hugolina Sattnerja, tako da bo koncert tudi proslava 80-letnice skladatelja.

* Smrtna kosa. V javni bolnišnici je včeraj umrla ga. Kračun Marija, posestnica iz Zreč, stara 66 let. Pokopna je bila blaga žena in zaradi svojega dobrega značaja zelo spoštovana. Zaljubljeni rodbini naše sožalje! — 8. t. m. je v javni bolnišnici umrl g. Kranjc Franc posestnik iz Lopate v 70. letu starosti. — Na Ložnici je posestniku Čremožniku umrl sinček Peter.

* Borza dela išče 20 rudarjev, 10 poljskih delavcev, 6 konjskih hlapcev, 4 hlapce h goveji živini, 3 kolarje, po 2 mizarja in pleskarja, po 1 pastirja, elekromonterja, sedlarja, peka, po 2 mizarja, pekova, po 1 podobarskega, mehaniškega, kovaškega, čevljarkega vajenca, 17 kmetskih dekel, 10 služkinj, 3 hotelske in gostilniške kuharice, 3 natakarice, 2 hotelski sobarici, 2 kuharici, po 1 likarico-šiviljo, varuško, postrežnico, 3 šiviljske vajenke.

* Opozorilo voznikom. Ker se v zadnjem času množe prijave proti voznikom, opozarja predstojništvo mestne policije vse voznike na svoječasni razglas srezkega načelstva, da morajo vozniki držati vajeti v rokah ali jih pa privezati na ročico ne pa na konjsko opremo. Vozniki s konjsko vprego ki ni opremljena s križnimi vajeti, morajo hoditi poleg voza in ne smejo sedeti na vozu.

* Mestni kino predvaja do četrtka zvočni velfilmi iz življenja letalcev »Zmagovalci vsemirja«. V glavni vlogi Ramon Novarro. Zvočna predigra.

* Nezgode. 33-letnemu Kranjcu Avgustu z Roginske gore v šmarnem srezu je pri delu v gozdu padlo drevo na hrbet in mu zlomilo hrbtenico. — 7-letni sin kovača Širca Miroslava s Polzele se je po neprevidnosti zabodel z nožem v levo nogo. — 24-letnemu mizarskemu pomočniku Deželaku Martinu iz Marjagradca je padel pri razkladanju železniških pragov prag na desno nogo in jo zmečkal. — Dveletni Gruber Viljem z Ostrožnega si je zadržal 3 cm dolgo trsko v desno stegno. — 6-letni posestnikov sin Kukovič Jakob iz Povš pri Vojniku je prevrnil nase posodo z vrelo kavo in se nevarno opeknel po vsem telesu. — Vsi ponesrečenci so bili prepeljani v javno bolnico.

* Tatvina kolesa. Uslužbenec agencije Fajš je neznan tat izpred okoliškega občinskega urada ukradel 1000 Din vredno kolo znamke »Bestert-Rekord«.

Do tal pogorel kozolec

Vžgala ga je strela med nevihto. — Škoda cenijo na 60.000 Din.

Braslovče, 9. junija.

Po krasnem popoldnevu so se v ponedeljek zvečer pričeli zbirati temni oblaki. Ni mnogo treskalo, nekajkrat se je zablistalo in rahlo zagrmelo. Ze se je poslavljala nevihta od nas, ko se je spet zablistalo in streščilo v kozolec posestnika Cizeja, p. d. Vrabča v Parižljah. V hipu je bil ves kozolec v plamenu.

Na pomoč je takoj prišla požarna bramba Parižlje—Topovlje, a tudi gasilno društvo Zalec je bilo v 20 minutah na licu mesta. Nato so pripele še motorke požarne brambe Braslovče, Groblje in Polzele. Za kozolec ni bilo rešitve, obvarovali so drvarnico, ki je bila tik kozolea in sosedna poslopja. G. Cizej ima veliko škodo, cenijo jo na 60.000 Din, katera je pa nekaj krita z zavarovalnino.

Potovanje po zvezdi večernici

100.

Gozd, v katerega so prišli, ko so zapustili obrežje jezera, je bil poraščen z velikimi in čudovitimi kaktaji. Iz njihovih debel in vej so poginjali veličastni cveti. Zareli so v vseh najpestrejših barvah. Dušan in Danica se nikoli nista bila videla tolike krasote. Pa tudi Čučurci, ki v teh krajih ni bila doma, se je čudom čudila.

Velika sokolska in narodna slavnost v Prekmurju

Murska Sobota, 8. junija.

Veličastno je Prekmurje proslavilo desetletnico svojega osvobođenja. A oni, ki so darovali svoje življenje za svobodo Prekmurja, so ležali na vojaškem delu pokopališča s preprostim lesenim križem. Strankarstvo in drugo so onemogočali do nedavnega postavitve dostojnega spomenika tem junakom. Ko je Sokol popolnoma zmagal v Soboti sami, si postavil svoj dom in se razširil po vaseh do skrajnega severa naše domovine, je bilo mogoče postaviti dostojen spomenik padlim legionarjem.

Soboški Sokol je izvolil odbor pod vodstvom dr. Šumenjaka, ki je kosti padlih borev prenesel v skupen grob na najlepši del pokopališča in jim postavil spomenik po načrtih profesorja Štuke: visok kamenit steber z imeni padlih, okoli katerega so kamni v obliki granat.

Odkritje spomenika je bilo združeno s sokolskim zletom. Z jutranjimi vlaki so prišle vse prekmurske sokolske čete in druga bratska društva. Ob desetih je bila v cerkvah služba božja. Ob enajstih se je razvil dolg sprevod, ki je krenil po Aleksandrovi cesti na pokopališče.

Zbrali so se gasilci, Sokoli, šolska deca in tisoči drugih, da izkažejo čast padlim Sokolom. V sprevodu je bilo nad 5000 ljudi.

Opoldne je odkril spomenik predsednik odbora za postavitve spomenika dr. Šumenjak, nakar so ga blagoslovili. Nastopili so razni govorniki, tako zastopnik bana dr. Šaubah, dr. Kukovec, komandant mesta, odposlanec Narodne odbrane i. dr. Zlasti krasen in ognjevit govor je imel svak padlega legionarja Pergara iz Varaždina. Sodeloval je tudi moški zbor Glasbene Matice iz Maribora, vojaška godba iz Varaždina in še dve krajevni godbi.

Prekmurje je zopet pokazalo, da je jugoslovansko in je z mogočno manifestacijo izkazalo čast padlim Sokolom legionarjem dr. Dimoviču iz Dubrovnika, Pergaru iz Varaždina, Cerovcu iz Pazina in dvema nepoznanima.

Ob tej priliki so bili prvič očiščeni tudi grobovi madžarskih vojakov domačinov, ki so morali darovati svoje življenje za habsburške tirane.

Slava vam, mrtvi borci, in večen spomin!

Velik požar v Ješenci

Trije posestniki popolnoma pogoreli

Maribor, 9. junija.

Sinoči krog 21:30 je bila mariborska požarna bramba obveščena, da je nekje v smeri Rač nastal velik požar. Odkritela je takoj na kraj nesreče s tremi brigadami in ugotovila, da gorijo tri hiše z gospodarskimi poslopji v Ješenci pri Račah. Med gašenjem so prispeli v Ješenco tudi še gasilci iz Fram, Gor. Poljskave, Sv. Janža na Dravskem polju, Pobrežja, Studencev, Hoč itd. Tako je pričelo delovati naenkrat sedem motornih brigad, dočim so ostali gasilci bili zaposleni pri reševanju živine, oprave, orodja itd. Posrečilo se jim je, da so rešili vso živno, zgorela je samo ena svinja. Po dolgotrajnem in na-

pornem delu so združeni gasilci ogenj udušili in lokalizirali, ker je bila zelo velika nevarnost, da se razširi tudi na sosednje s slamo krite zgradbe. Po dosedanjih ugotovitvah je ogenj zanetil strela. Vnele so se najprej slamnate strehe, od koder je ogenj obšel še ostale, večinoma lesene dele v notranjosti. Pogoreli so popolnoma posestniki Franc Viher, po domače Kovač; Ivan Prelog, po domače Jazbec in Ana Vauhnikova, po domače Mihaljeva. Škoda v celoti še ni precenjena, je pa zelo velika in le deloma krita z zavarovalnino. Mariborski gasilci so se vrnili med 1 in 2 uro danes jutraj.

Novo mesto

Osebnosti. Premeščena je poštna uradnica Mara Dular v Kranj, Na njeno mesto pa pride iz Kranjske gore poštarica Marija Kos.

Umrla je v Ljubljani na posledicah težke operacije Novomeščanka gospa Ana Vodnik-Majzelj. Blag ji spomin!

Gimnazija je danes končala s poukom v tekočem šolskem letu 1930-31.

Maldo lisičko so ujeli v Kačji ridi naši cigani Brajdiči ter jo prodajali po Novem mestu. Kaj hitro je zaznalo za njih početje oko postave, in cigan je z živahno živalico v spremstvu romal po mestu, dokler se ni ugotovilo, čigava lovska last je lisička in Brajdič se je je znebil brez nagrade.

Medveda je ustrelil v Rasnem lovski podnajevec Alojzij Hrovat iz Birčne vasi. Je sicer še mlad, pa korenjak 18 kg. Lovec je križaril po gozdu ter zaslišal v grmovju pokanje in šele. Urno je pomeril in šele tretji strel je spravil mrcino na tla. S prvima dvema streloma v život je mladit še mirno hlačal dalje po grmovju. Starih ni najti v bližini.

Na Gorjancih 14. t. m. ne bo drugega kot maša, ker je isti dan v podnožnem St. Jerneju velika sokolska prireditve o priliki desetletnice obstoja tamošnjega Sokola, pač pa se obeta za Vidov dan 28. junija pri Sv. Miklavžu vrh Gorjancev pravcata veselica z godbo in vsemi kuhinjskimi in birtovskimi dobrotami. Za turiste bo na podoben način preskrbljeno potem vsako nedeljo do kasne jeseni, pa tudi ob delavnih se bo kaj dobilo. Toliko prijateljem Gorjancev v vednost.

Cerkve je prenavljal v zadnjih letih v naši bližini in daljni okoličini dunajski umetnik Klei-nert, zdaj pa čujemo, da bo kostanjevski cerkev preslikal domačin akademski slikar Josip Gorjup, ki je bil nekaj let tudi novomeški študent. Prav je, da se upoštevajo in podpirajo tudi domače moči.

Obesil se je v Dol. Maharovcu pri St. Jerneju 26 letni posestnikov sin Ivan Virant. Fant je bil nesrečno zaljubljen in to ga je poglavo v prezgodnjo smrt. Prejšnji dan je podaril bratu kolo in več dolarjev, napisal poslovilno pismo na starše in drugo dopoldne se je končal. V pismu je prosil starše odpuščanja in pa, naj mu postavijo na grob spomenik z njegovo sliko da ga bo lahko videla ona, ki ga živega ni hotela. Čudno, da se tudi preprosti narod peča s sa-

momirlnimi mislimi. Pred nekaj meseci si je v isti vasi na enak način končal življenje kmet Gornik.

Okrožni izlet v zvezi z razvitjem prapora priredi Sokolska župa Novo mesto v nedeljo 14. t. m. v St. Jerneju na Dolenjskem.

Nogometna tekma med rezervno ljubljanskega SK Ilirije in novomeškega SK Elana je v nedeljo popoldne izpadla z rezultatom 3:3.

Izredni občni zbor Sokolskega društva Novo mesto bo v ponedeljek 22. t. m. v Sokolskem domu. Na dnevnem redu je poročilo o adaptaciji Sokolskega doma in ustanovitvi kino podjetja, proračun in kritje.

Ljutomer

Smrtna kosa. Po daljši bolezni je umrl v Babinih posestnik Matevž Sagaj, ki je živel že več let v preozitku. Pokopali so ga dne 8. t. m. N. p. v m.

Vpisovanje v I. razred meščanske šole bo dne 1. julija ob 8. uri. Sprejemni pogoj: najmanj 4 šolsko leto, dovršeno z dobrim uspehom. K vpisovanju je prinesiti krstni list in šolsko izpričevalo.

Požar. V soboto, dne 6. t. m. dopoldne je ogenj uničil kmetu Čagranu v Babinih obširno gospodarsko poslopje. Krog 9. ure dopoldne je začelo na skednji gorati in požar je v kratkem času zajel vse poslopje. Ker so bili vsi domači ljudje na polju, so sosedji izlekli živino iz go-rečih hlevov, nakar so prihiti domači gasilci ter društvi iz Ljutomerja in Krištanec z motorkama. Poslopja ni bilo mogoče rešiti, ostalo ga je samo zidovje, pač pa so očevali stanovanjsko hišo. Dobro je bilo, da ni pihal veter, ker bi se drugače požar še razširil na njo. Glede vzroka požara domnevajo, da je bil podtak-njen, saj so se plameni pojavili najprej na skednju in v času, ko ni bilo nikogar doma. Posestnik je imel poslopje sicer zavarovano, tod zavarovalnina je kakor običajna manjša od povprečne škode.

Letni telovadni nastop Sokolskega društva je določen na 14. t. m. Na vzporedno so ob 9. uri skušnje za vse vaje, ob 11. uri povorka po mestu, ob 2. uri popoldne javna telovadba vseh odsekov, po telovadbi pa ljudska veselica. Vstopnine tokrat ni. Ker podpira društvo rade volje vsa sosedna bratska društva, pričakuje tokrat številnega poseta iz daljne in bližnje okolice. Zdravo!

Podivjanost opitih delavcev

Bled, 8. junija.

Pri gradnji novih hotelov na Bledu je zaposlenih še vedno precej delavcev, ki so po večini Prekmurci. Stajerci, nekaj je pa tudi domači nov. Denar si zaslužijo z največjo težavo, sr-le redko komu pride dnevno 50 Din pri 10 d 12 urnem delu. Res žalostna in bedna je usod teh siromakov, ki si krvavo zaslužijo svoj vsak-danji kruh in preživljajo sebe in še svojo rod-bino.

V soboto 6. t. m. so imeli ponekod svoj pla-čilni dan, na katerega so čakali z največjo ne-strpnostjo. Že nekaj dni poprej so hodili k bla-gajniku, proseč ga za naprejšnino. Zmanjkali-jim je denarja za kruh. Blagajnik je ustregel če je le mogel.

V soboto so torej dobili plačilo. Kmalu nato so bile polne bližnje okoliške gostilne. Čudn-je pač pri naših ljudeh, da skušajo prikriti svojo notranjo raztrzanost na ta način, da s-opijejo, misleč, da tako najlažje pozabijo n-svoje gorje. V takem stanju postanejo nekater-surovi in prepirljivi. Lahkomiselno zapravljaj-svoj težko zaslužen denar. Še bednejša poslan-njih usoda, ko se v prepiru in pijanosti začn-obdelavati z noži. Tako so se v neki tukajšnji-gostilni zbrali delavci ter so jeli popivati. Nis-dolgo časa sedeli, ko je pričel delovati demoi-alkohol. V svoji pijani obestnosti so se začel-obdelovati z noži. Na mesto je bila takoj pokli-cana tukajšnja orožniška pomoč, podivjanost po-besnelih delavcev pa še ni prenehala, grdo so ozmerjali nekega orožnika, hoteli mu odvzet-tudi puško. Ko je naposled orožnik nastopil z-vso strogostjo, so se poglavitni razgrajči raz-kropili in mu utekli v bližnji gozd.

Samomor 20-letnega mladeniča

Vrgel se je pod drvečo lokomotivo

Pluj, 9. junija.

Davi so železniški delavci našli na železni-škem nasipu v bližini Brega strašno razmesar-jeno truplo nekega mladeniča. O najdbi so takoj obvestili postajno načelstvo in orožništvo, ki je takoj poslalo na kraj nesreče komisijo. Ta je ugotovila, da je povzročeni mladenič 20-letni brezposelnj trgovski pomočnik Karel Lesnikar, sin znanega tukajšnjega čevljarkega mojstra Lesnikarja.

Mladenič je bil že več dni potr in se je do-zdevno davi pred prihodom prvega vlaka od-pravil na železniško progo in se vrgel pod loko-motivo, ki ga je dobesedno raztrgala. Truplo so po ogledu odpeljali v mrtvašnico v Hajdini.

Slovenske Konjice

Posebni vlak. Direkcija državnih železnic je odobrila poseben vlak iz Konjic do Poljčan ob priliki okrožnega sokolskega izleta v Konjicah 21. t. m. Vozil bo iz Konjic okoli 21. Ker ima ta vlak jako ugodne zveze v Poljčanah, se bodo izletniki iz zunanjih društev mogli nekoliko delj pomuditi med našimi konjskimi Sokoli.

Osebnost. Upokojen je bil tukajšnji sreski gozdar, g. Terček. Žal nas pri ljubljani gospod, ki je dolga leta služboval v našem srezu, zapu-šča, in se bo preselil v Kranj. Želimo mu še mnogo prijetnih let v njegovem zasluženem po-koju.

V letošnji izletni sezoni se je oglasilo tudi več šol iz Maribora v našem prijaznem trgu. Naše ceste, tako banovinske, kakor občinske so sedaj res v prav dobrem stanju. Osebito ce-sta Konjice—Oplotnica je temeljito popravljena kakor še menda ni bila nikoli. Na ostrih ovink-kih pod Sv. Barbaro so jo znatno razširili, stranski jarki so celo betonirani, tako da od-slej ne bo delalo preglavic našim voznikom, ki vozijo težke vozove leca dan na dan po tej ce-sti. Razen tega so pa navozone tudi že velike množice gramoza, s katerim bodo cesto kar sproti popravljali. Tudi občinske ceste so po-največ v prav dobrem stanju. Mnogo je k temu pripomogel »skulukt«, ki ga sicer niso vsi z naj-večjim veseljem sprejeli, a vendar uvidevajo od dne do dne, da so delali v svojo korist.

Razširjenje bolnišnice. Nedavno se je vršil komisijonelni ogled glede razširjenja in prezida-ve tukajšnje bolnice. V to svrhu bo preložena cesta, ki je do sedaj ločila glavno poslopje in izolirnico. Dosedanja izolirnica bo odslej služi-la za stanovanje sester-strežnic. Na ta način bo imelo glavno poslopje več prostora za bolniške sobe. Tudi gospodarska poslopja, hlevi i. dr. bodo temeljito preurejeni. Razen tega bo kupi-lo društvo »Rdečega križa« veliko parcelo od g. M. Ogorevca, deloma travnik, deloma park za bolnike. Društvo samo razpolaga v te svrhe s precejšnjim kapitalom, precejšnjo vsoto pa bo prispevala tudi banovina in druge sanitarne ustanove.

Trbovlje

Razstava gospodinske šole. V nedeljo dne 14. t. m. bodo priredile gojenke gospodinske šole na Vodah razstavo kuharskih izdelkov ob-enem z razstavo ročnih del. Razstava bo od-prta za javnost od 8—12 in od 14—16. Pose-tite jo!

Sahovski turnir. Drevo ob pol 20. bo v mali dvorani Sokolskega doma igral s tukajšnjimi šahisti g. Pušenjak iz Maribora simultanko. Prijatelji vabljeni!

Žiri

Žiri — letovišče. V »Jugoslovanu« so bila pred kratkim navedena vsa letovišča v Dravski ba-noivini, ki so bila potrjena od ministrstva. V seznamu pa pogrešamo Žiri. Saj jih je pač priznani turist Badjura v svojih izprehodih po Sloveniji prištel med mala letovišča, ker imajo krasne izprehode in zelo svež zrak, ki prija osebito na pljučih bolnim. Letoviščarji, lani jih je bilo 76, so bili z vsem popolnoma zadovoljni ter nas bodo letos ponovno obiskali. Avtozveze iz Ljubljane (gostilna Figovec), kakor tudi iz škojke Loke kolodvor so zelo ugodne. Infor-macije daje iz prijaznosti dopisnik »Jugoslovana« v Žirih.

Zelenjaštvo v likvidaciji

Zakon o predčasni prodaji nedozorelih pridelkov

Zelenjaštvo je eden najzlaščnejših trgovskih pojavov. Ta način kupitja, ki je še prav posebno nevaren v časih agrarnih kriz, se tudi pri nas, posebno v južnih predelih naše države, vedno uveljavlja. Zelenjaštvo označuje nekako temeljno kupitje, ki jo skladi trgovcev-zelenaš s producentom v tem smislu, da se prodajalec-kmet obveže po dogovorjeni ceni dobaviti kupcu gotovo količino žitaric. Kmet prodaja zelenjašo svoj pridelek običajno po polovini ceni, včasih seveda še manj in prejme plačilo takoj ob sklepu kupitja, torej pred žetvijo. Ta kupitja je zatoj samo nekako potrošno posojilo ker baš v tem času potrebuje mali producent denar. Samo ob sebi je razumljivo, da je zelenjaš kot posloven človek mnogo bolj orijentiran o žitnih cenah in situaciji na tržišču, kakor pa nepodučen producent, zato tudi njegovo lahko delo.

Zelenjaške kupitje so se razvijale vsled neizdelane kreditnega poslovanja in niso po svojem bistvu nič drugega, kot so bila oduška posojila v prejšnjem stoletju pri nas, katera je šele kreditno zadružništvo potisnilo ob zid in končno obračunalo s takimi nepoštenimi posli. So pa še drugi vzroki, da se je zelenjaštvo tako učinkovito razpalo. Popolna neorganiziranost kmetijskih slojev, tako pri vprašanjih produkcije, kakor tudi prodaje; pomanjkanje smotrene organizacije, ki dobi v obliki zadružništva pač najbolj odgovarjajočo obliko.

Naporji poljedelskega zadružništva gredo v prvi vrsti za to, da pridelke svojih zadružnikov kolikor mogoče uspešno vnovčijo, kakor tudi za to, da kmetu dobavljajo potrebščine po ugodnih cenah in plačilnih pogojih. Za vse to pa je potrebna izdelana organizacija, globoko vkoreninjena zadružna zavest, kakor tudi primerna sredstva za financiranje malega kmeta, potrebna pa je v gotovi meri tudi tradicija.

V času težke agrarne krize so bili kmetje, posebno v južnih pokrajinah naše države primorani, da sežejo po posojilih. Kreditno zadružništvo je v teh krajih šele v razvoju. Ustanovitve Priv. agrarne banke je sicer pripomogla, da so se najizrazitejši ekscisi oduška odstranili, vendar ni mogoče pričakovati, da v tem kratkem času njenega poslovanja, popolnega ozdravljenja gospodarsko-socialnih zločinov, ki se skoro nemoteno odigravajo pri gospodarskem snovanju malega kmeta. Na drugi strani pa usmerja Priv. agrarna banka svoje poslovanje preko posameznih gospodarskih institucij in bo njeno koristno delovanje prišlo do popolnega razmaha šele takrat ko bo zadružna misel prodrla tudi v najširše mase naroda. Najmanjše posojil zavzema je prav nevarne dimenzije, kot upnik nastopa vsled pomanjkanja malega kreditnega poslovanja v prvi vrsti zelenjaš. Zelenjaštvo, ki se je v prejšnjih časih gibalo v okvirju žitaric, si je danes osvojilo tudi še druge poljedelske panoge, predvsem živinorejo, čebelarstvo, sadjarstvo itd.

Po temeljitem vsestranskem proučevanju tega vprašanja v poljedelskem ministertvu, je bil končno redigiran in danes tudi že sankcioniran zakon o predčasni prodaji nedozorelih poljskih pridelkov, ki ga prinašamo v celoti:

Kmetovalec, ki proda svoje poljedelske pridelke pred žetvijo, lahko odstopi od pogodbe, ako je še ni izpolnil.

V tem primeru je dolžan vrniti kupcu znesek, ki ga je prejel na račun ali kot kupovino, in pa 10% obresti od tega zneska od dne, ko ga je prejel pa do dne, ko ga je vrnil.

Če je bila dogovorjena odstopnina ali kazen za primer neizpolnitve pogodbe, kmetovalec ni dolžan plačati kupcu, ako odstopi od pogodbe, ni pa tudi dolžan vrniti škodo, ki nastane zaradi neizpolnitve pogodbe.

Kmetovalec-prodajalec, ki se hoče poslužiti pravice čl. 1 tega zakona, mora odstop od pogodbe prijaviti pismeno ali ustmeno pri sreskemu sodišču, ki je za pogodbo pristojno, ako ni sreskega sodišča pa pri sreskem načelnstvu oziroma pri sreski izpostavi in sicer pred potekom roka za izpolnitev pogodbe; istočasno mora položiti znesek, ki ga je dolžan vrniti po določbah čl. 1, odstavek 1. Ako zaradi pogrešnega računa kmetovalec ni položil dotičnega zneska po čl. 1, odstavek 1, pozove sresko sodišče (sresko načelnstvo, sreska izpostava) na zahtevo kupca dotičnega kmetovalca, da dopolni položeni znesek v določenem roku.

Sresko sodišče (sresko načelnstvo, sreska izpostava) pozove kupca, da v določenem roku dvigne položeni znesek. Po tem roku se bo ravnalo z denarjem kakor z ostalimi neodvisnimi depoziti.

Po tem zakonu se bo ravnalo tudi tedaj, ako stranke pravčasno sklenejo tudi kak drug posel, ki z njim prikrivajo prodajo nedozorelih pridelkov. Ako se prodajalec ravnal po čl. 2 tega zakona in prijavi, da je sklenil samo na videz drug posel, pozove sodišče (sresko načelnstvo, sreska izpostava) kupca in ako ta prizna, bo ravnalo po čl. 3 tega zakona, če pa kupec tega ne prizna, bo kmetovalcu prepustilo pravno pot pri rednem sodišču, položeni znesek pa obdrži.

Kadar nastane spor o datumu, ga mora kupec dokazati z javno listino.

Prodaja zrelega vinogradniškega in sadnega pridelka pred trgatvijo ni prodaja nedozorelega pridelka.

Pogodbene določbe, ki se z njimi kmetovalec-prodajalec odreje pravic tega zakona, so neveljavne. Določbe tega zakona veljajo tudi za prodajne pogodbe o nedozorelih poljedelskih pridelkih, ako so bile sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona, ako izpolnitveni rok teh pogodb nastopi šele po uveljavitvi tega zakona.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dne razglasitve v Službenih novinah.

Zakon, ki temelji na brzda mahinacije zelenjašev pa ne bo mogel seveda storiti vsega. Na jugoslovanskem zadružništvu leži ta naloga, ki naj sistematično širi svojo koristno mislijo do vseh meje naše države. Ves narod mu bo hvaležen, ker bo s tem najbolj potrdil činjenico, da je zadružništvo stebel ljudskega blagostanja.

Gospodarske vesti

× **Kredit za pospeševanje tujskega prometa.** Trgovinsko ministertvo je odobrilo banknim upravam kredit v znesku pol milijona dinarja za pospeševanje tujskega prometa.

× **Akcija za ustanovitev jugoslovansko-nemške trgovinske zbornice.** Urad za pospeševanje jugoslovansko-nemških gospodarskih odnosov sporoča, da se med nemškimi gospodarskimi krogi intenzivno proučava vprašanje ustanovitve jugoslovansko-nemške trgovinske zbornice, s sedežem v Berlinu in Beogradu, oziroma samo v Beogradu, ali pa samo v Berlinu. Namen zbornice bi bil medsebojne trgovinske stike pojačati.

× **Jugoslovansko-romunski lesni kartel.** Argus poroča, da bodo pogajanja med romunskimi in jugoslovanskimi lesnimi interesi dovedla do uspeha. 2. junija na Dunaju podpisana zadavna pogodba se bo pričela uveljavljati že v naslednjih dneh. Kot prodajalec nastopajo naši in romunski lesni interesi kot edinica na svetovnih tržiščih.

× **Nazadovanje svetovne avtomobilske produkcije.** Ameriški listi približujejo statistiko svetovne avtomobilske produkcije, ki izkazuje, da je bilo leta 1929 produciranih 6.277.000 avtomobilov, medtem ko se je v letu 1930 izdelalo samo 4.109.000 avtomobilov.

Dobave

Gradsko poglavarstvo v Tuzli sprejema do 22. junija t. l. ponudbe glede dobave 1 bencinskega traktorja.

Dne 15. junija t. l. se bo vršila pri Intendanturi III. Pomorske obalske komande v Kum-boru licitacija glede dobave metel, ščetk, sidla, smirka, steklenega papirja, masti za parkete, motvoza, naftalina, mila, sode, loja itd.

Dne 17. junija t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave čolnov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 22. junija t. l. ponudbe glede dobave jeklenih vrvi.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. in 22. junija t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave raznega papirja. — Dne 22. junija t. l. pri Komandi pomorskega arzenala v Tivtu glede dobave bakrenega in medenastega materiala, mune in delta kovine itd.; dne 23. junija t. l. pa glede dobave jadrutne, kokosovih preprog, buret svile in drugega tekstilnega materiala.

Dne 18. junija t. l. se bo vršila pri Komandi 39. pešadijskega polka v Celju licitacija glede

Borzna poročila

dne 9. junija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 9. junija. Amsterdam 22-755, Berlin 13-405—13-435, Bruselj 7-8795, Budimpešta 9-8767, Curih 1095-30—1098-30, Dunaj 7-9335 do 7-9635, London 274-74—275-54, Newyork 56-445, Pariz 221-45, Praga 167-14—167-94, Trst 294-90 do 296-90.

Zagreb, 9. junija. Amsterdam 22-755 bl., Dunaj 7-9335—7-9635, Berlin 13-405—13-435, Bruselj 7-8795 bl., Budimpešta 9-8767 bl., London 274-74—275-54, Milan 294-90—296-90, Newyork 56-445—56-545, Pariz 220-45—167-94, Zürich 1095-30—1098-30.

Beograd, 9. junija. Berlin 13-4150—13-4450, Budimpešta 9-8617—9-8917, Dunaj 7-9335 do 7-9635, London 274-74—275-54, Milan 294-88 do 296-88, Newyork 56-3450—56-5450, Pariz 220-45 do 222-45, Praga 167-14—167-94, Zürich 1095-30 do 1098-30.

Dunaj, 9. junija. Amsterdam 286-34, Atene 9-2313, Beograd 12-5813, Berlin 168-79, Bruselj 9-908, Budimpešta 12-07, Bukarešta 4-2337, London 34-6063, Madrid 68-55, Milan 37-2525, Newyork 711-20, Pariz 27-86, Praga 21-0725, Sofija 5-1515, Stockholm 190-75, Kopenhagen 190-55, Varšava 79-74, Zürich 138-02.

Curih, 9. junija. Beograd 9-115, Pariz 20-19, London 25-0825, Newyork 515-45, Bruselj 71-83, Milan 26-9925, Madrid 49-50, Amsterdam 207-40, Berlin 122-34, Dunaj 72-45, Sofija 3-735, Praga 15-275, Varšava 57-85, Budimpešta 90-05.

Vrednostni papirji

Ljubljansko tržišče brez sprememb.

Zagreb, 9. junija. Drž. papirji: 7% inv. pos. 85—86-50, voj. škoda ar. 414-50—415 (414 do 414-50), kasa 414-50—415 (414—414-50), dec. 415—416 (414—415), 4% agr. obv. 49—51, 7% Bler a. 80-50—81, k. 80-50 d., 8% Bler a. 90 do 90-25 (90—90-25), k. 90 d., 7% pos. hipot. a. 81-50 d., k. 81-50 d., Beguške 65-25—66 (65-50). — Banke: Hrvatska 50—60, Prašte-

diona 950—960, Union 167—179, Jugo 68 do 69, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Narodna banka 6000—7000, Srbska 191—193. — Industrija: Sečerana Osijek 248—252-50, Trboveljska 250—258, Slavonija 200—205, Vevče 120—125. — Nar. sum. 25 d., Guttman 120 do 124, Slaveks 25—30, Danica 70—73, Drava 235—236, Nar. mlin. 17 bl., Isis 46—50, Dubrovačka 300—330, Jadri. pl. 520—540, Oceanija 190 d.

Beograd, 9. junija. 7% inv. pos. 86, 7% Bler 80-625—80-75, 8% Bler 90, 4% agr. obv. 49, 6% begl. obv. 64-50—66-25, tobačne sr. 20, voj. škoda 412—412-50, Narodna banka 6770.

Dunaj, 9. junija. Bankverein 15-15, Dunav-Sava-Adria 12-95, Prioritete 91-30, Trbovlje 29-50, Leykam 2-30.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 9. junija. 7% Bler 79—80.

Newyork, 9. junija. 8% Bler 88—90, 7% Bler 79—80, 7% pos. drž. hip. b. 81-125—82.

Žitna tržišča

Tendencija na ljubljanskem tržišču stalna, brez prometa.

Novi Sad, 9. junija. Vse neizpremenjeno. Tendencija: neizpremenjena. Promet: pšenica 3 vagoni, koruza 10, moka 7, otrobi 14 vagonov.

Sombor, 9. junija. Pšenica: baška poljska šlep 80 kg 180—185, okolica Sombor 78-79 kg 160—165, gornjebaška 79-80 kg 177-50—182-50, sremska, slav. 78 kg 160—165. — Moka: baška 5. 235—250, 6. 225—235, 7. 175—190, 8. 120 do 125. — Otrobi: pšen. baški 100—105. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendencija: neizpremenjena. Promet: 62 vagonov.

Budimpešta, 9. junija. Tendencija: prijazna, promet: miren. — Pšenica: jun. 14-53—14-55 (14-54—14-55). — Kuruza: jul. 13-88—13-95 (13-90—13-92), avg. 14-04—14-07 (14-06—14-08), maj 11-52—11-65 (11-65—11-67).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencija slaba, promet: 1 vagon naravne bukovine, 1 vagon oglja.

Sport

Lahkoatletsko državno prvenstvo za moštva.

V soboto in nedeljo so se po vsej državi vršila tekmovalna za državno prvenstvo v moštvi. V Ljubljani je vreme znatno nagajalo in tudi tekašice ni bilo dobro, radi česar so bili doseženi časi izredno slabi. Navzile temu, da je startalo mnogo več atletov kot lani, sta oba kluba Primorje in Ilirija, dosegla znatno manj ločk kot lani.

Niže prinašamo tabelo končnega stanja. Posamezne številke pomenijo skupno število točk, ki so jih dosegli tekmovalci v poedinih točkah za svoj klub. Črta pomeni, da ni nikdo dosegel predpisane minimuma.

Radi obsežnosti prinašamo le najboljše rezultate v posameznih disciplinah.

100 m (startalo 45 članov Primorja, 27 Ilirije); minimum 12-6 doseglo 37 atletov. Najboljši čas Godunov in Skok (oba P) 11-6.

Krogla (5 I, 3 P) minimum 10-50 m doseglo 6; najboljši Cerkyenik (P) 11-61.

Skok v daljavo (10 P, 9 I) minimum 5-60 m doseglo 8; 1. Korče (P) 6-29 m, 2. Outrata (I) 6-15 m.

400 m (14 P, 7 I) minimum 58 sekund doseglo 8; 1. Zupančič L. (I) 55-5, 2. Korče (P) 55-6 m.

Disk (10 P, 8 I) minimum 28 m doseglo 9; 1. Slamič (P) 35-90 m, 2. Stepišnik (I) 35-55, 3. Zupančič N. (I) 35-50.

5000 m (4 I, 3 P) minimum 18-30 dosegla 2; Krevs (P) 17-02-1, Sporn (I) 17-19-3.

110 m zapreke nikdo nastopil.

Skok v višino (8 I, 4 P) minimum 1-50 doseglo 6; 1. Zgur (P) 165, 2. Morek (P) 160.

200 m (23 P, 12 I) minimum 26-2 doseglo 16; Skok (P) in Zupančič N. (I) 24-5.

Kladivo (3 I, 2 P) minimum 25 m dosegli 4; 1. Zupančič N. (I) 29-19, 2. Stepišnik (I) 27-12.

Kopje (3 I, 2 P) minimum 42 m dosegel samo Petkovšek (P) 42-80 m.

10 km (3 I) minimum 38 minut dosegel samo Sporn (I) 36-02.

400 m zapreke (2 I) minimum 67 sekund dosegel Vidmar, a je zrušil 3 zapreke in bil diskvalificiran.

1500 m (11 P, 5 I) minimum 4-50 doseglo 5; 1. Krevs (P) 4-33-8, 2. Leyka (P) 4-34-3.

Troskok (5 P, 5 I) minimum 11-50 m dosegli 4; 1. Korče (P) 12-34 m, 2. Stofa (P) 11-59.

Skok ob palici (2 P, 1 I) minimum 2-70 dosegel samo Oroszy (I).

Pozor gg. gradbeniki!

Beli angleški portlandcement

1219 »Snowcrete za fasade, stopnice, terrazzo, obloženje zidovja itd. dobavlja zastopnik, stavbeni material in tvornica cementnih izdelkov — JOS. CIHLAR, Ljubljana, Dunajska cesta 69.

Razpis

Razpisuje se mesto občinske babice za zdravstveni okoliš Polzela-Gomilsko.

Plača in splošni pogoji se dajejo interesentkam na znanje pri občinskem uradu Polzela. 1424

Pozor!

Kdor želi imeti solidno izvršena pleskarska dela po konkurenčnih cenah naj se obrne na tvrdko

Ivan Brunčič, pleskarstvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. 23
Telefon šte. 3476

1319

4 × 100 m (8 P, 4 I) minimum 50 sekund dosegla po ena štafeta I. in P., prva radi prestopa diskvalificirana.

Končni rezultati v Ljubljani

Prvi dan:	ASK Primorje	SK Ilirija
1. tek 100 m	15.456.20	7430.80
2. met krogla	1.706.—	1758.50
3. skok v daljavo	2.922.40	1757.025
4. tek 400 m	3.398.24	2063.76
5. met diska	2.123.78	2176.38
6. tek 5000 m	723.55	689.73
7. tek 800 m	3.282.50	1905.—
8. tek 110 m zapreke	—	—
9. skok v višino z zaletom	1.544.—	1334.—
Skupno prvi dan:	31.156.67	19.115.196

Drugi dan:	ASK Primorje	SK Ilirija
1. tek 200 m	6.852.—	2251.—
2. met kladiva	143.35	529.35
3. met kopja	499.50	—
4. tek 10 km	—	746.20
5. troskok	2.257.—	—
6. tek 400 m zapreke	—	—
7. skok ob palici	—	325.—
8. tek 1500 m	3.652.40	—
9. štafeta 4 × 100 m	2.334.—	—
Skupno drugi dan:	15.738.25	3851.55

Skupno točk: ASK Primorje 46.894.92, SK Ilirija 22.966.745.

Prijave, brez prijavnine je nasloviti najkasneje do 13. junija 1931 na naslov Evgen Bergant, Maribor, Cankarjeva ulica 10. V prijavi je navesti tekače od starta do cilja z vrstnim redom in označiti eventualne rezerve.

Schell pokal je preložen in preide v trajno posest po trikratnih zaporednih ali petkratnih preloženih zmagah.

Tekmovanje se vrši po pravilih JLAS. Jurija: vodja teka Evgen Bergant, zapisnikar Fišer, vrhovni sodnik dr. Jettmar, sodniki: Smerdelj, Leyrer, Plovar, Vidovič, starter Kramberger, časomerilci Roglič, Leskovar, Vesnaver, Marcus, kontrola na progi: 1. Novak, 2. Drobnik, 3. Grešak, 4. Cilenšek, 5. Šef, 6. Amon, 7. Hosel. Štafetnega teka skozi Maribor za prehodni pokal Anglo-jugosl. petrolejskega d. d. Schell, ki ga priredi dne 14. junija 1931 ob 11-30 uri MOJLAS.

Propozicije

ga priredi dne 14. junija 1931 ob 11-30 uri MOJLAS.

Pravico udeležbe imajo vsi klubi, ki so člani kateregakoli športnega saveza, razen tega Sokolska društva in Schell klubi s kolikor moštvi hočejo.

Proge so sledeče:

1. Ljudski vrt (ISSK Maribor) — Moško učiteljske 260 m; 2. Moško učiteljske — Sumarska šola 220 m; 3. Sumarska šola — Banski inspektorat 140 m; 4. Banski inspektorat — Zrinski trg 420 m; 5. Zrinski trg — Kavarna Evropa — Sodna ulica 480 m; 7. Sodna ulica — Trg Svobode (cilj) 150 m; skupna dolžina proge 1870 m.

M. O. J. L. A. S. v Mariboru.

Radio

Ljubljana, sreda, 10. junija. 12.15 Plošče (Tauber, češka glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 13.00 Akademija III. državne gimnazije. 19.0 P. dr. R. Tominec: Portreti iz svetovne literature in umetnosti. 19.30 Prenos opere Puccini »Madam Butterfly« z Dunaja. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 11. junija. 12.15 Plošče (ruska glasba, slageriji). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 13.00 Salonski kvintet. 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbo-hrvatska. 19.30 Drago Uloga: Gimnastične vaje. 20.00 Prenos ljubljanske opere: Verdi: »Rigoletto« (gostuje S. Banovec). 22.30 Čas, dnevne vesti. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 10. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.45 Poročila. 20.00 Prosto za prenos iz Prage. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Prenos zvočnega filma.

Zagreb, četrtek, 11. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.35 Poročila. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Ljubljana (opera). 7.41 Plošče. 10.40 Koncert. 11.41 Radio kvartet. 15.40 Plošče. 17.10 Orkestralni koncert. 19.41 Plošče. 19.55 Koncert.

Beograd, sreda, 10. junija. 10.00 Soljski Radio. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Narodne pesmi. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Glasbene igranke (I.). 20.30 Drama. 21.30 Novice.

Beograd, četrtek, 11. junija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio or

Kultura

Leonhard Frank

(K nocojšnji premijeri njegovega »Vzroka« v ljubljanski Drami.)

Dandanes je morda že čas, da smo lahko nasprotni tvorbeni nemškega duha in nemških rok — če že ne prav brez skrbi, pa vsaj mirne duše in hladnih, čisto pravičnih sodb. Nikakršnih ozirov nismo več dolžni, da bi ne mogli odkloniti, kar nam ne gre, in prav zaradi tega je morda že skoraj dovolj pometeno pri nas, da lahko čistih rok in čistega srca sprejmemo vsakogar, ki je vreden. Ime Leonharda Franka ni eno tistih velikih književnih imen, ki v svetlu s hruščem in truščem predstavljajo duha in moč današnje Nemčije. Leonhard Frank je samo plodovit, mnogo čitan, mnogo ljubljani pisatelj, ki je kakor Gorkij in Hamsun prišel iz dna, ki ima morda prav zato božji dar, da gre vsem človeškim stvarim do dna, in ki si je za svojo kariero izbral samo večno vrtanje za praviimi početki in zadnjimi smisli človeškega dejanja in nebanja in samo večno klicanje po lepoti in svobodi. Kakor Gorkij, kakor Hamsun je Frank prišel iz dna, toda s seboj je prinesel od vsakega po nekaj darov obeh: kakor v Hamsunu, bedijo v njem ostri čuti za najrahlejšje, najprosojnejše gibe in stvari, za najbolj skrite intimite sredi človeškega srca, in kakor Gorkij je Frank neprestano zaposlen s kričecimi zadevami družbe in dneva. Njegovi romani so eden za drugim dela o problemih in njegova misel je protest.

Leonhard Frank pripada starejšemu rodu sodobne nemške književnosti — leta 1882. se je kot sin žrarskega delavca rodil v Würzburgu na Bavarskem. (Življenjepisne podatke imam po Alfredu Polguru.) Do trinajstega leta je hodil v ljudsko šolo, potem se je šel učiti v nekakšno kolesarsko mehanično delavnico, potem se je poizkušal kot tovarniški delavec, kot šofer, kot plekar, kot sluga na kliniki. S tridesetim letom se je vrnil v književnost in je napisal svoj prvi roman »Die Rauberbande«, prelopo knjigo o viharjem otroškem življenju v tistem, malem Würzburgu, in po tem uspehu je ostal pri peresu. Življenje svojega rodnega mesta in svojega rodu je kasneje nadaljeval v romanu »Ochsenfurter Ulmerquartett«, ki spada med njegova najboljša dela in ki je veselo-tragična podoba malomeščanskega življenja, neprestano visečega med okroglo solidnostjo in brezposelnim, skoraj kriminalnim plebejstvom, sodobna nemška književnost premore malo za tvoj neposrednih in zgovornih socialnih romanov.

»Die Ursachen« je njegovo drugo delo. Tu se je Frank že uredil v isto obliko in način, v katerem se mu je pozneje roman »Bruder und Schwester« posrečil kot skoraj popolna, zaokrožena, dognana mojstrovina: psihološki roman o socialnem problemu. V »Die Ursachen« je Frank zavestno postavil vprašanje, kako je s smrtno kaznijo prav za prav: napisal je zgodbo o nekem, ki je ubijal in kradel, pa bi vendar ne smel biti ubit, kakor družba prav za prav nikoli nima pravice, da bi ubijala. V romanu je naložil toliko napetih položajev, toliko težke tragedije in črnih depresij, da ga je pozneje preoblikoval v dramo, kakor je sam dramatičiral tudi svojo sijajno ljubezensko novelo »Karl und Anna«.

Med vojno se je Frank pridružil tistemu krogu redkih evropskih intelektualcev in umetnikov, ki so imeli poguma, da svojim domovinom in svetu povedo v obraz, kakor je bilo. Zbirka njegovih novel »Der Ulrich ist gut« je z Barbusseovim »Ognjem« in z novelami Andreasa Latzkoa iz prvega in najboljšega, kar je velika vojna rodila v književnosti. Po vojni je napisal Frank še vrsto romanov in novel (»Der Bürger« itd.), izmed katerih je zlasti roman »Bruder und Schwester«, pretresljiva zgodba o ljubezni med bratom in sestro, njegovo zadnje delo, po svoji silni, nezadržani elementarnosti veliko moderno umetniško dejanje.

Večeri, ki ga v režiji Cirila Debevca pripravlja naša Drama, smo dolžni vse pozornosti. Fri.

Ženski svet prinaša v svoji 6. številki: Obratni — duše: Ružena Cerna. — (Anka Nikoličeva.) — Sestra. — (Mara Husova.) — Gozdič je že zelen... — (Ivan Vouk) — Sonet. — (Zorana.) — Pred večerom. — Pesem. — (Maksa Samsova.) — Gledač, ko mladost beži... — Pesem. — (Maksa Samsova.) — Kratke pregled nekatere del jugoslovanske filozofije dr. Ksenije Atanasijevičeve. — Nadaljevanje. — (Marjana Kokalj-Zeljeznova.) — Zena-sograditeljica doma. — (Špela Mladič-Tavčarjeva.) — Nadvlade moškega in ženskega spola v zgodovini narodov. — (Milica Stupanova.) — Srečanje iz šole »Lige za mir in svobodo«. — Vera Albrechtova. — Naša hrana in zdravje. — Konec. — (Po »Zdravju«.) — Desetletnica Kola jugoslovanskih sester v Ljubljani. — (M. M.) Drevo spoznanja. — (And. V.) — Izvestja: Po ženskem svetu. — Higijena. — Vzgoja. — Kuhinja. — Deška ročna dela. (A. Novak.) — Knjiga. — (J. R.č.)

Zvonček (osmi zvezek) prinaša pesmi in ertice Zbaniška. Zdravka Ocvirka, Pejbra, Toneta Gasparija, Ossendovskega, Srečka Kosovega, Antona Debeljaka, Nolsa, Šavlija, Strniše, Bitenca i. dr. List ureja dr. Pavel Karlin, ilustrator je M. Šubič.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 10. junija: »Vzrok«, premijera. Red E. Četrtek, 11. junija: »Vzrok«. Red D.

Opera

Sreda, 10. junija: Zaprio.

Četrtek, 11. junija: Hoffmannove pripovedke.

Gostuje g. Banovec, Red A.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Sreda, 10. junija: Zaprio.

Četrtek, 11. junija ob 20. uri: »Evangeljnik« ab A. Premijera

Službene objave

Razglasi aljevske banske uprave

VIII. No. 1607/4. 1613

Razglas.

Kranjske deželne elektrarne v Ljubljani so zaprosile za uvedbo razlastilnega postopanja zoper posestnika zemljišč parcelne št. 784, 776/3, 776/5, 606/5, 606/2, 609/1, 610 in 829, k. o. Črnuče in last g. Jerkota Franca, posestnika v Podborštu št. 10 pri Črnučah, s predlogom, da se na teh zemljiščih ustanovi služnostna pravica in delna razlastitev privatne lastnine zaradi postavitve drogov ter napeljav in vzdrževanja elektrovozdov, katerih postavitev je bila podjetju dopuščen s turodno odločbo z dne 8. julija 1930, VIII. No. 4534/2.

Na to prošnjo se na podstavi § 51. fin. zakona za leta 1931/32, Službeni list št. 150/29 ex 1931, § 365. občnega državlanskega zakonika z uporabo določil III. oddelka zakona z dne 18. februarja 1878, drž. zak. št. 30

o d r e d i

razpoložitev razlastilnega predloga z načrti in sezname v času od 8. do vstetega 22. junija t. l. pri županstvu občine Črnuče. V tem času sme prizadeti razpoložene spise in načrte pregledati in v istem roku zoper zaprošeno razlastitev usno ali pisмено ugovarjati pri sreskem načelstvu v Ljubljani.

Obenem se odredi politični obhod in razprava glede predlagane razlastitve na torek 30. junija 1931 s sestankom komisije ob 9. uri dopoldne pri transformatorski postaji Kranjskih deželnih elektrarn v Črnučah.

Prizadeti se vabi, da se pri omenjeni komisiji zglašijo in poda svoje ugovore. Ugovori, podani po zaključku komisije, poslovanja, se ne upoštevajo.

O tem se obvesti:

1. Kranjske deželne elektrarne v Ljubljani z vabilom, da odpošljejo h komisiji svojega zastopnika.

2. Sresko načelstvo v Ljubljani, radi znanja, in odreditve, da se razlastilni predlog s sezname in načrti v označenem času razpoložijo pri županstvu občine Črnuče, ta razpis pa krajevno običajno razglasi in z vabilom, da h komisiji odpošlje svojega zastopnika.

3. Uredništvo »Jugoslavana« radi objave v službenem delu lista.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 6. junija 1931.

V. No. 182/83. 1608 3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem in izvršitev gradnje stanovanjskih poslopj za zdravnike, strežnike in usmiljenke ter gradnje infekcijske barake in vratarjeve hiše hiralnice za umobolne v Novem Celju pri Zalcu

1. javno pisμένο ponudbeno licitacijo na dan 26. junija 1931. ob enajstih

v sobi št. 17. tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 27.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša: Din 1.774.140/44, oziroma za posamezne vrste del, in sicer za:

1. težakša in zidarska dela ter izvršitev čistilne naprave in greznice	Din 1.086.940/27
2. tesarska dela	96.968/34
3. krovskas dela	56.303/20
4. kleparska dela	71.517/65
5. mizarska dela	176.013/10
6. ključavničarska dela	13.972/50
7. steklarska dela	27.073/50
8. slikarska dela	19.045/78
9. pleskarska dela	42.071/30
10. pečarska dela	61.790/—
11. vodovodnoinštalacijska dela	81.203/10
12. elektroinštalacijska dela	41.241/70

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljev. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 3. junija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Kzp 965/30. 1612

Razglas.

S pravomočno sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu, odd. III z dne 12. februarja 1931, opr. št. Kzp 965/30—33, se je

prepovedalo posejanje krčem za dobo enega leta Krašovcu Josipu, dne 14. avgusta 1874 v Jelšah rojenemu, pristojnemu v St. Peter, pos. in mizarju v Jelšah št. 1.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. III., dne 5. junija 1931.

E 190/31. 1610

Dražbeni oklic.

Dne 16. julija 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Dole, vl. št. 56.

Cenilna vrednost: 29.109/55 Din; najmanjši ponudek: 19.406/36 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem nroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji, dne 5. junija 1931.

E IX 1289/31—8. 1579

Dražbeni oklic

Dne 27. julija 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Spodnje Radvanje, vl. št. 462, I. del.

Cenilna vrednost: 96.618 Din; vrednost pritlikline: 2655— Din (ki je zgoraj vstela); najmanjši ponudek: 64.412— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem nroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 27. maja 1931.

E IX 1282/31—4. 1580

Dražbeni oklic.

Dne 27. julija 1931 dopoldne ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška k. o. Kamnica, vl. št. 151.

Cenilna vrednost: 64.830 Din; vrednost pritlikline: 3100 Din; najmanjši ponudek: 43.220 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem nroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 28. maja 1931.

E 264/31. 1596

Dražbeni oklic.

Dne 31. julija 1931 ob poldesetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Tupaliče, vl. št. 136, parc. št. 970, vrt s hišo št. 27.

Cenilna vrednost: 39.300— Din; vrednost pritlikline: 7550— Din; najmanjši ponudek: 31.234 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem nroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kranju, dne 28. maja 1931.

E 264/31. 1596

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 155/1931.—1. 1607 3—1

Razpis.

Uprava javne ženske bolnice v Novem mestu razpisuje s tem v smislu pooblastila kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 27. maja 1931., VI. No. 12.037/1, in na podstavi predmetnih določil zakona o državnem računovodstvu (št. 86.—89., oddelek »B« pogodbe in nabave) prvo pisμένο licitacijo na dan

10. julija 1931. ob enajstih za dobavo mleka, mesa, mesnih izdelkov, kruha, moke, mlevskih izdelkov, speceriskega in kolonijalnega blaga ter drugih snazilnih in bišnih potrebščin za tekočo proračunsko dobo.

Ponudbe, kolkovane s 100 Din, je izročiti v zapečateni kuverti najkasneje do 11. ure licitacijski komisiji, ki bo poslovala v prostorih ženske bolnice v Novem mestu. Ponudbi se mora priložiti: potrdilo o plačanih davkih za tekoče četrtletje in potrdilo o licitacijski sposobnosti.

Kavcija v iznosu 5% ponujene vsote se mora položiti pri blagajni bolnice najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Ponuditi se morajo fiksne cene za vso poslovno dobo, vendar pa ima uprava bolnice kakor tudi dobavitelj pravico odpovedi, in sicer pri kruhu in mesu vsak mesec, pri ostalih predmetih pa vsake tri mesece, če se glede eventualnega poviška ali znižanja cen pogodbenika ne moreta sporazumeti. Odpoved se mora prijaviti celih 10 dni prej.

Natančnejši pogoji in pojasnila se dobe med uradnimi urami pri upravi bolnice.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da so mu pogoji znani in da nanje pristaja.

Uprava bolnice odn. nadzorna oblast sme oddati dobavo ne glede na ponujene cene. Uprava javne ženske bolnice v Novem mestu, dne 6. junija 1931.

Štev. 773. 1611—3—1

Razglas

o prvi pisμένοι ofertalni licitaciji za oddajo vodovodnih del v Muti pri Dravogradu.

Občinski urad Muta pri Dravogradu razpisuje po nalogu kraljevske banske uprave V-No 4792/1 od 9. januarja 1931 in na podstavi št. 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu od 6. marca 1910 ter njegovih sprememb odnosno spopolnitveh za prevzem in izvršitev vodovodnih del v Muti pri Dravogradu prvo javno pisμένο ofertalno licitacijo

na dan 27. junija 1931 ob enajstih v prostorih občinskega urada Muta pri Dravogradu.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago med uradnimi urami v prostorih občinskega urada v Muti pri Dravogradu, oziroma je dobiti vse ofertne pripomočke proti plačilu Din 200.— pri tem uradu.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v procentih na uradni odmerjeni predračun v iznosu Din 323.000.—.

Zapečateni ponudbe opremljene s kolkom Din 100.— priloge s kolkom za 2—dinarja morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije z označbo »Ponudba za vodovod Muta pri Dravogradu od ponudnika N. N.« neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne, na poznejše, nepravilno opremljene ali brzojavne ponudbe se ne bo oziralo.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in tehnične pogoje ter mora položiti kavcijo, domačini 33.000.— Din tuji državljani 66.000.— na blagajni občinskega urada v Muti, bodisi v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih oziroma garantnih pisemih, izdanih po denarnem zavodu v smislu št. 86 zak. o drž. računovodstvu in registriranih v smislu št. 24 pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B« pogodbe in nabave.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, odobrenje ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, in potrdilo pristojne zbornice za TOI — sposobnosti je obenem z vročitvijo ponudbe predložiti odprte predsedniku licitacijske komisije.

Pooblaščenca morajo poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji. Državna uprava si pridruži pravico oddati razpisano delo, ne oziraje se na višino ponudne svote.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Trška občina Muta pri Dravogradu, dne 8. junija 1931.

Razne objave

Št. 10. 1599

Razid društva.

»Društvo okrajnih in domenskih gozdarjev Slovenije in Dalmacije« je na svojem občnem zboru dne 12. aprila 1931 sklenilo razid društva v smislu § 76 zakona o uradnikih.

Ljubljana, dne 6. junija 1931.

Za likvidacijski odbor: Karol Rakušek, s. r., Alfred Busbach, s. r., tajnik, predsednik.

1609—3—1

Objava.

Podpisani sem izgubil určno pisμένο gretnja trgovcev za srez Kranj, s katerim se potrjuje, da sem se učil pri tvrdki Sirc Ludivit v Kranju, trgovina z mešanim blagom, od 1. januarja 1926 do 1. januarja 1928, in je proglašam za neveljavno.

Jenko Matija, s. r., v Zgornji Beli št. 21, pošta Predvor, srez Kranj.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

»Saj je še vedno, gospa Trosske,« sem dejal. Oklenila se je teh mojih besed in začela pripovedovati o Albertovi mladosti. Mora se izgovoriti, ker ne more več vzdržati, sosedje so jo obiskali, znanci, dva učitelja, toda ti vsi skupaj je ne razumejo —

»Ti naj bodo kar lepo tiho,« sem dejal, »ker vsi nosijo krivdo.«

Nerazumljivo me je pogledala. Potem je pa začela pripovedovati dalje, kako se je učil Albert tekati, da ni nikdar kričal, kot delajo to drugi otroci, da je bil skoraj preveč miren za svoja leta — zdaj pa kaj takega. Kako se je le mogel tako daleč spozabiti?

Začuden sem jo pogledal. Ona o Albertu ničesar ne ve. Morda bi se godilo moji materi z ozirom name prav tako. Matere znajo samo ljubiti, to je njih edino razumevanje.

»Pomislite, gospa Trosske,« sem dejal previdno, »Albert je bil vendar v vojni.«

»Da,« je odgovorila, »da — da« — Zveze ni mogla razumeti. »Tisti Bartscher je bil gotovo slab človek?« je vprašala tiho.

110

»Lopov je bil,« sem ji potrdil brez nadaljnega, ker na tem mi ni bilo.

Prikimala je in solze so ji oblile obraz. »Česa drugega si tudi nisem mogla misliti. Albert še muhi ni storil nič žalega. Hans jim je trgjal krila. Albert pa nikdar. Kaj bodo zdaj naredili z njim?«

»Kaj hudega se mu ne more zgoditi,« sem jo pomiril, »takrat je bil zelo razburjen, to pa pomeni skoraj silobran.«

»Hvala Bogu,« je vzdihnila, »krojač, ki stanuje tu nad nami, je dejal, da ga bodo usmrtili.«

»Ta krojač je blazen,« sem odvrnil.

»Da, rekel je tudi, da je Albert morivec.« Besede so ji zastale. »Toda to Albert ni, to nikakor ni!«

»Tega krojača se bom ob prvi priliki lotil,« sem izjavil ves divji.

»Ne upam si več iz hiše,« je ihtela, »vedno mi stoji na potu.«

»Hočem vas spremiti do hiše, mama Trosske,« sem dejal.

Prišla sva do njene hiše. »Že zopet stoji tam,« je boječe zašepetala stara žena in pokazala proti hišnim vratom. Otrpnil sem. Če bo izpregovoril samo besedo, ga bom zmel v kačo, če pridem tudi za deset let v luknjo. Izognil se nama je, ravno tako tudi dve stari babnici, ki sta opazovali okoli.

V svojem stanovanju mi je pokazala Albertova mati sliko svojih dveh sinov — Hansa in Alberta —, ko sta bila še dečka. Pri tem je začela zopet jokati,

toda naenkrat je, ko da bi se sramovala, prenehala. Stare žene so ko otroci, naenkrat se izlijejo solze, pa tudi naenkrat usahnejo. Na hodniku me je vprašala, ali ima Albert dovolj jesti.

»Gotovo,« sem ji odgovoril, »Karol Bröger že skrbi za to, ker lahko dovolj dobi.«

»Imam še nekaj ponvičnika, on ga ima tako rad. Bog ve, ali bi mu ga smela nesti tja?«

»Poizkusite,« sem odvrnil, »in če se vam bo posrečilo, potem mu recite samo to-le: Albert, vem, da nisi kriv. Nič drugega mu ne recite.«

Pokimala je. »Morda se nisem dovolj brigala zanj. Toda Hans nima nog —«

Tolažil sem jo. »Ubogi otrok,« je dejala, »tako sam sedi tam notri —«

Segel sem ji v roko. »S krojačem se bom že pošteno zmenil. Pustil vas bo v prihodnje v miru.«

Krojač je stal pred hišnimi vrati. Prazen, neumen, malomeščanski obraz. Zasmehljivo se mi je rezal in gobec je imel že pripravljen, da bi začel za menoj klepetati. Zagrabil sem ga za suknjič. »Ti prekleti kozel, če boš črnil še enkrat samo besedico proti stari gospe tu zgoraj, te bom razsekal na kosce, zapomni si to, ti atlet šivankasti, ti copatar —« tako sem ga stresel ko vrečo cunj in ga sunil ob kljuko v vratih — »bom že še prišel, polomil ti bom kosti, ti ušivi govnojač, ti prekleti mek-mek-mek!« Od desne in leve sem mu prismočil po eno.

Zanimiv proces med
fakirji v Parizu

»Fakirje« imenujemo ljudi, navadno iz orijenta, ki znajo delati razne čudeže. Za Evropejce so taki čudeži navadno zelo zanimivi, a težko razumljivi; je pa tudi med Evropejci nekaj ljudi, ki si prizadevajo razne fakirske »čudeže« razjasniti na čisto naraven način. Med »fakirje« seveda taki »razjasnjevalci« njihovih čudežev niso posebno priljubljeni in tako se je zgodilo, da je prišlo v Parizu celo do tožbe med egiptovskim fakirjem Tohra-bejem, ki je kazal svoje čudeže že po vseh evropskih velemedstih, in pa med francoskim časnikarjem Pavlom Heuzé-jem, ki je že mnogo fakirskih čudežev razkril.

Heuzé je namreč trdil v nekem predavanju, da so Tohra-bejevi čudeži navadne sleparije, ki jih lahko ponavlja vsak človek, ki ima le količkanj spretnosti. Tohra-bej se je čutil vsled te trditve razžaljenega in v svoji ekzistenci ogroženega in je vložil proti Heuzé-u tožbo. Heuzé pa je nastopil dokaz resnice za svojo trditev.

Tohra-bej se napravi n. pr. med drugimi »trdegac« in se da položiti z ramo in s petami na dve ostri kosi. Na trebuh mu nato položi 1 meter dolgo in 20 centimetrov široko skalo, to skalo pa razbije ta ali oni s težkim kladivom na dvoje.

Heuzé pa pravi, da to ni nikak čudež, ampak da je stvar čisto naravna. Vzemi n. pr. dva kozarca in položi na oba palico, tako da slonita oba konca palice na robovih po enega kozarca. Potem udari po palici na njeni sredini: Palica se bo prelomila, kozarci pa ostanejo nepoškodovani; kajti v trenutku, ko se palica prelomi, se oba konca palice ne opirata več na robove. Tudi na žeblje se človek lahko vleže, samo če so dosti na gosto zabiti in koža se nikomur niti najmanj ne poškoduje.

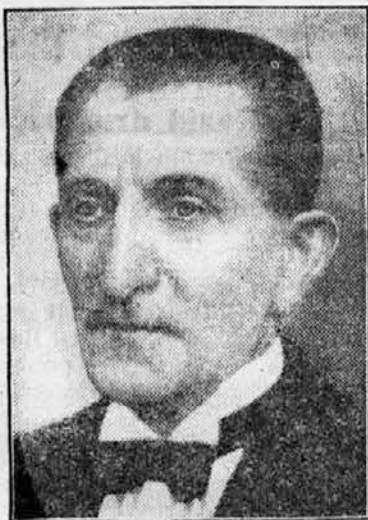
Vse te »čudeže« je Heuzé pred sodiščem tudi napravil, prav tako kakor fakir, in splošno sodijo, da bo fakir pred sodiščem pogorel.

Zastrupljenje z radijem

Gospa Alice Nicolson je bila udova bogatega trgovca v Newyorku. Zena je bila stara že 72 let, živela pa je zelo samotarsko; njeno edino veselje so bile papige. Teh pisanih tičev je imela v svojem stanovanju nad 40 in samo ti so ji delali družbo in so jo kratkočasili.

Sorodnikov je imela dovolj, poznati pa ni hotela nikogar kakor svojega mladega nečaka Rolfa. Ta mladič pa je bil velik nepridiprav in strasten kvartač; kar je imel, je vse zaigral, tako da ga je morala njegova bogata teta dostikrat rešiti iz njegovih večnih denarnih težav.

Fant je pa dobro poznal slabost svoje tete za papige. Da si ohrani njeno naklonjenost, je kupil nekaj zelo redkih papig in jih poklonil svo-

Emil Skladanowsky

Emil Skladanowsky je bil med prvimi, ki je skupaj s svojim bratom ustanovil veliko kinematografsko podjetje v Berlinu pred 36 leti. Zato ga imenujejo mojstra kinematografije.

ji teti. Ženska je bila tega daru tako vesela, da je šla s svojim nečakom k notarju in tam svojo oporoko preuredila edino le v korist svojega nečaka.

Kmalu nato pa je ženska umrla. Ko pa se je zvedelo, da je edini dedič bogate udove njen nečak, so ljudje kmalu začeli nekaj sumiti. Sodišče je dalo tetino truplo izkopati in preiskati,

preiskava pa je ugotovila, da je ženska umrla vsled zastrupljenja z radijevim žarkom. V teku nadaljne preiskave so dognali, da je nečak res kupil pri neki kemični tvornici neki radijski preparat, s katerim je nacedil vso posteljnino svoje tete. Radijski žarki pa so bili tetina smrt. To je prvi slučaj v kriminalistiki, da se je zločinec poslužil radija.

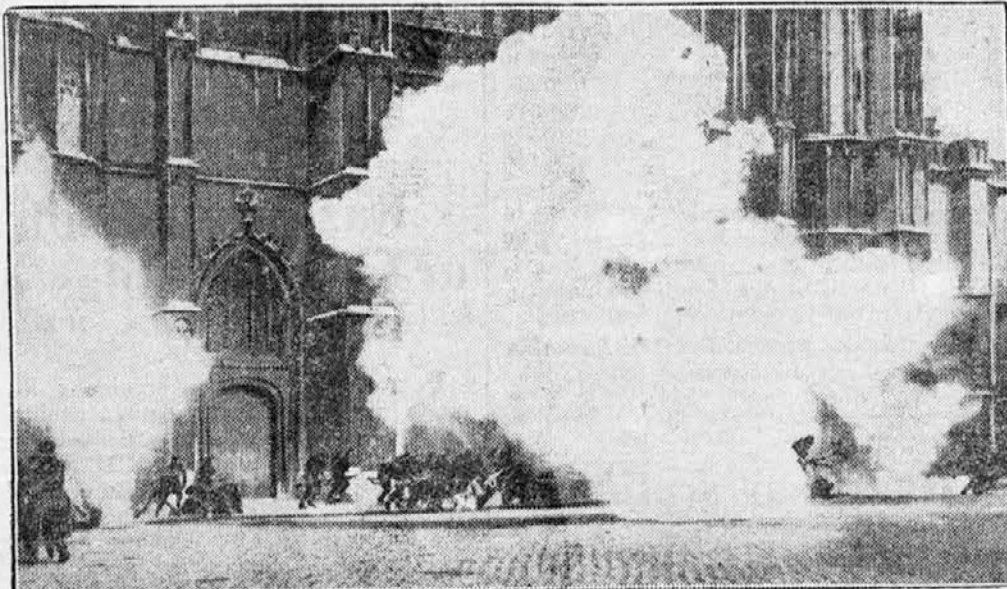

Nemški kaneler dr. Brüning in minister za vnanje zadeve dr. Curtius na potu v Anglijo na angleški vojni ladji »Winchester«.

Maske za obrambo proti strupenim plinom za civilno prebivalstvo

Nova vrsta mask omogoča ljudem opravljati tudi njihovo vsakdanje delo. Take maske prodajajo v trgovinah v vseh večjih mestih.

Belgijski vojaški film

Neka belgijska filmska družba izdeluje film, čegar vsebina se suče okoli obstreljevanja Antwerpena. Nemci so obstreljevali trdnjavo Antwerpena julija meseca leta 1914.

Dr. Viljem Exner †.

Na Dunaju je te dni umrl dolgoletni predsednik tehniškega poskusnega zavoda in vodja tehnološkega obrtnega muzeja dr. Viljem Exner v visoki starosti 91 let. Pokojnik je bil zelo znan tudi med našo starejšo obrtniško generacijo.

Tudi Siam se modernizira

Iz Newyorka poročajo, da se namerava siamski kralj Prajadhipok odreči prostovoljno svojemu absolutnemu vladanju in da hoče dati siamskemu prebivalstvu volilno pravico. Siamski kralj potuje sedaj po Zedinjenih državah; v Ameriki se je dal tudi operirati na očeh. V Ameriki prav pridno proučuje tamošnje razmere in demokratične ustanove, ker hoče svoje kraljestvo urediti več ali manj po ameriškem vzorcu.

Volilno pravico hoče dati kralj tudi ženam, ki uživajo v Siamu popolno enakopravnost z moškimi.

Kako se lepoticijo »moderne«
ženske?

Ženska, ki hoče biti moderna in elegantna, se mora poleti, ko je dovolj solnca, čisto drugače lepoticiti in mazati kakor pozimi; tako uči neka špecialistinja za lepoticenje v Londonu. Vsa umetnost lepoticenja mora biti v skladu z vremenom in z letnimi časi. Na spomlad je treba rabiti n. pr. čisto drugačen »štift« za mazanje ustnic, tako da se barva ustnic ujema z nežnimi barvami spomladi; »puder« pa mora imeti barvo breskovega cveta. Črne ženske podčrtavajo svojo od solnca zagorelo polt z uporabo svetlega pudra; puder pa mora biti toliko temnejši, kolikor bolj raste vročina. Zato pa izdelujejo dandanes na Angleškem lepoticila z natančnimi navodili, kdaj in ob kakšnem vremenu jih je treba rabiti...

Na počitnicah: »Celo noč sem lahko sedel na prostem in občudoval solnčni zahod.«

Za kratek čas.

»Striček, ali si ti oženjen?«

»Ne, fantek moj!«

»Kdo ti pa potem pove, kaj moraš narediti?«